

Aan:
de voorzitter en de leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 11 februari 2004
Ons kenmerk 51/6.11/2003011629
Behandeld door mevrouw R. Glastra (0592) 36 57 21
Onderwerp: Concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij sturen wij u ter kennisneming het concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004. Wij zijn wettelijk verplicht om jaarlijks een jaarplan en een jaarverslag jeugdzorg vast te stellen. Hieraan wordt voldaan met het vaststellen van het concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004 waarin jaarplan en jaarverslag zijn samengevoegd. Het concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004 is de uitwerking van het Beleidskader Jeugdzorg 2003-2006, Eigen weg!, waarmee uw staten op 18 december 2002 hebben ingestemd.

De nieuwe wet op de jeugdzorg zou per 1 januari 2004 worden ingevoerd. Volgens afspraak met het Rijk was besluitvorming in ons college over het concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004 daarom voorzien in januari 2004. Nu de nieuwe wet op het allerlaatste moment is uitgesteld, is het van belang besluitvorming over het Actieprogramma jeugdzorg 2004 zo snel mogelijk te laten plaatsvinden.

Het hele jaar worden intensief contacten onderhouden met diverse betrokkenen en belanghebbenden. Zij hebben de bouwstenen aangereikt voor het concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004. Wij hebben het concept-actieprogramma op 16 december 2003 vastgesteld. Wij hebben het veld, de jeugdzorginstellingen en de gemeenten de mogelijkheid geboden tot 13 februari 2004 op dit concept-actieprogramma te reageren.

Op basis van de ingekomen schriftelijke reacties en de mondelinge toelichting zullen wij het concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004 eventueel bijstellen.
De vaststelling van het geactualiseerde concept-Actieprogramma jeugdzorg 2004 is gepland op 23 maart 2004.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
mh/coll.

Actieprogramma Jeugdzorg 2004

Concept

PROVINCIE DRENTHE

ACTIEPROGRAMMA JEUGDZORG 2004

Concept

November 2003

INHOUD

	INLEIDING	5
1.	COMMUNICATIE	7
2.	FEITEN EN CIJFERS	11
3.	HULP IN EIGEN OMGEVING	17
4.	TOEGANG TOT JEUGDZORG	23
5.	BUREAU JEUGDZORG DRENTHE	27
6.	KINDERMISHANDELING	33
7.	INTERNET	37
8.	ZORG OP INDICATIE	41
9.	WACHTLIJSTEN	51
10.	KWALITEIT	55
11.	FINANCIËN	61
	BIJLAGEN	69
	1. Samenvattend verslag project De Ideeënfabriek	70
	2. Afkortingenwijzer	72

INLEIDING

Dit Actieprogramma jeugdzorg 2004 is in de eerste plaats een verdere uitwerking van het provinciaal Beleidskader 2003-2006. Dit houdt in dat wij beleidsdoelen vertalen in actiepunten. Tegelijk blikken wij terug op de uitvoering van vorige actiepunten. Op deze manier heeft dit actieprogramma ook het karakter van een inhoudelijk jaarverslag. Dit biedt inzicht in de ontwikkeling van beleid en uitvoering.

Ons actieprogramma houdt rekening met de eisen die voortvloeien uit de nieuwe Wet op de jeugdzorg. In die zin lopen wij vooruit op de nieuwe wet die op 1 juli 2004 of op 1 januari 2005 zal worden ingevoerd.

De nieuwe Wet op de jeugdzorg brengt belangrijke veranderingen met zich mee. Het meest opvallend is de invoering van het recht op jeugdzorg. Dit maakt het noodzakelijk dat een nieuwe Stichting Bureau Jeugdzorg (BJZ) totstandkomt als toegang tot de zorg op indicatie. De wet leidt er ook toe dat wij twee doeluitkeringen gaan ontvangen: een doeluitkering voor het BJZ en een doeluitkering voor zorg op indicatie.

Belangrijk is ook de decentralisatie van de (gezins)voogdij instellingen (jeugdbescherming) naar de provincies. Dit houdt in dat het Ministerie van Justitie de financiering en de verantwoordelijkheid voor het beleid van deze instelling aan ons overdraagt.

Andere punten zijn: invoering van een nieuw financieringssysteem, een sterkere positie van de cliënt, introductie gezinscoaching en dergelijke. Al deze veranderingen krijgen een plaats in dit actieprogramma.

De nieuwe wet leidt op veel onderdelen tot verbeteringen in de jeugdzorg. Toch bestaan er ook zorgpunten. Zo kan de gedetailleerde regelgeving tot bureaucratisering in de jeugdzorg leiden en tot beperking van de beleidsruimte van provincies. Een ander zorgpunt betreft de financiële gevolgen van het recht op jeugdzorg. Het ziet er niet naar uit dat het Rijk bereid is hiervoor voldoende extra middelen beschikbaar te stellen. Niettemin zullen wij ons inzetten om binnen de grenzen van de wet onze eigen aanpak overeind te houden.

De afgelopen periode hebben wij ons samen met de Werkmaatschappij Ontwikkeling Jeugdzorg Drenthe (WOJD), de Stuurgroep Bureau Jeugdzorg Drenthe (BJD) en Jeugdzorg Drenthe voorbereid op de nieuwe wet. Dankzij deze gezamenlijke inspanningen is er naar verwachting in de loop van 2004 sprake van een Stichting BJD en een Stichting Jeugdzorg Drenthe. Dit was een ingrijpende operatie, vooral omdat nog niet zo lang geleden het fusietraject naar een multifunctionele organisatie is afgerond. Wij waarderen de inzet van betrokkenen om aan deze eisen van de wet te voldoen.

Taken van het BJD zijn onder meer: vraagverheldering, nemen van indicatiebesluiten, casemanagement, Advies en Meldpunt Kindermishandeling, Kindertelefoon, Opvoedtelefoon, preventie, ondersteunen van het lokale jeugdbeleid, vrij toegankelijke korte ambulante hulp. Deze komen in dit actieprogramma nog uitgebreider aan de orde.

De Stichting Jeugdzorg Drenthe biedt zorg op indicatie aan waarop de cliënt met een indicatiebesluit van het BJD aanspraak kan maken. Het is de verantwoordelijkheid van de provincie om deze aanspraak ten uitvoer te laten brengen.

Vooruitlopend op de nieuwe wet schenken wij in dit actieprogramma in ieder geval aandacht aan een aantal onderdelen.

In de eerste plaats geven wij de hoofdlijnen van beleid aan ten aanzien van de Stichting BJD en de zorg op indicatie. In ons beleidskader hebben wij daaraan al aandacht gegeven. Waar nodig krijgt het een nadere aanvulling in dit actieprogramma.

Verder geven wij aan hoe de zorgverzekeraars, de gemeenten en het Ministerie van Justitie van plan zijn te voorzien in de behoefte aan jeugdzorg, waarop volgens de nieuwe wet geen aanspraak bestaat (vrij toegankelijke jeugdzorg). Dit komt terug in de verschillende onderdelen van ons actieprogramma.

In dit actieprogramma vragen wij ook aandacht voor vernieuwingen die voortvloeien uit onze aanpak en de goede samenwerking met het veld. Wij vinden het bijvoorbeeld belangrijk om het eigen netwerk van de hulpvrager nog meer te betrekken bij besluitvorming en uitvoering van de verschillende vormen van hulpverlening. Ook moet de samenwerking op lokaal niveau nieuwe impulsen krijgen. Gemeenten spelen daarin een centrale, regisserende rol. Het gaat daarbij om zaken als ondersteuning van voorliggende voorzieningen, ontwikkeling en coördinatie van preventie, samenwerking met onderwijs en de coördinerende functie van een gezinscoach.

In ons collegeprogramma zetten wij ook sterk in op een vroegtijdige signalering en integrale aanpak langs de lijn onderwijs, welzijn, jeugdzorg en arbeidsmarkt. Door het opstellen van een zogenaamde provinciale jeugdagenda voor de komende beleidsperiode, verbinden wij verschillende beleidsmatige activiteiten met elkaar en zetten wij ook aanvullende activiteiten en projecten in gang.

De veranderingen die de wet met zich mee gaat brengen leiden er wel toe dat de opbouw van dit actieprogramma hier en daar afwijkt van de opbouw van ons beleidskader. We hebben bijvoorbeeld een nieuw hoofdstuk Bureau Jeugdzorg toegevoegd waarin de diverse taken aan de orde komen. Omdat wij de in het beleidskader geformuleerde beleidsdoelen en de actiepunten 2003 aan het begin van elk hoofdstuk herhalen, blijft de onderlinge relatie goed zichtbaar. Zoals gebruikelijk voegen wij een afkortingenlijst toe. Verder zijn in de bijlagen een samenvattend verslag van het project de Ideeënfabriek en belangrijke demografische gegevens te vinden (financieel jaarverslag wordt nog toegevoegd).

1. COMMUNICATIE

Beleidsdoel 2003-2006

"De komende vier jaar zullen wij ons blijven inspannen om jeugdigen, ouders en verzorgers te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van ons jeugdzorgbeleid. De gevolgen hiervan moeten zichtbaar zijn in onze voornemens".

Actiepunten 2003

- De provincie draagt zorg voor de begeleiding van projecten die uit de Statenspellen 2002 zijn voortgekomen.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: jongeren, scholen en eventueel andere instanties.
- Ook in 2003 organiseren wij statenspellen gericht op jeugdzorg die moeten uitmonden in concrete projecten. Hiervoor stellen wij per project € 3.000,-- beschikbaar. Het doel hiervan is participatie te bevorderen en te ontdekken wat jeugdigen belangrijk vinden.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: jongeren, scholen en andere instanties.
- Voor jeugdigen van 12 jaar en ouder maken wij een interactieve website die de mogelijkheid biedt te reageren op onze actiepunten.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: jeugdigen en opvoeders.
- Wij zoeken naar andere creatieve oplossingen om de communicatie met jeugdigen, ouders en verzorgers te verbeteren.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jongerenraad Drenthe (JRD) en deskundigen.

Begeleiding

Het eerste actiepunt is afgerond. Tijdens de uitvoering van de winnende projecten bleek dat veel afhangt van de inventiviteit en gedrevenheid van de leerlingen. Dit maakt de uitvoering erg kwetsbaar. Vooraf moet voortaan aan verschillende randvoorwaarden zijn voldaan, waaronder een goede begeleiding door betrokken deskundigen. Zo raakte bijvoorbeeld de uitvoering van een van de voorstellen in het slop, omdat de betrokken klas een week erna een half jaar op stage is gegaan. Twee andere projecten zijn ook door onvoldoende begeleiding in de uitvoeringsfase blijven steken.

Van de vier projecten sprong het project gericht op de werving van pleeggezinnen voor jongeren in de puberleeftijd het meest in het oog. Dat is, naast de inzet van een aantal leerlingen, mede te danken aan de betrokkenheid van de pleegzorgvoorziening van Jeugdzorg Drenthe. Dit project heeft, kort na de afsluiting begin 2003, geleid tot de aanmelding van enkele nieuwe pleeggezinnen. Het is op dit moment moeilijk aan te geven wat het effect op langere termijn is.

In ieder geval heeft het project ook de nodige publiciteit opgeleverd. Dit draagt bij aan een grote naamsbekendheid van pleegzorg.

Statenspellen

De ervaring heeft geleerd dat het organiseren van statenspellen een zorgvuldige en tijdrovende voorbereiding vereist. Denk bijvoorbeeld aan de werving van deelnemers, de selectie van thema's en het organiseren van voorbereidende lesuren op school. Ook de begeleiding van de uitvoerders van het project moet goed zijn geregeld.

Daar komt bij dat de ontwikkelingen rond de nieuwe wet de nodige aandacht hebben gevraagd en voorlopig nog zullen blijven vragen. Invoering van de wet heeft namelijk ingrijpende gevolgen voor de inrichting van de jeugdzorg.

Dit alles maakt dat wij in 2003 geen nieuwe statenspellen hebben kunnen organiseren. Wij nemen ons voor om de organisatie van statenspellen te verschuiven naar de periode tussen 2005 en 2006. Op deze manier kunnen de uitkomsten belangrijke bouwstenen opleveren voor de nieuwe vierjarige beleidsperiode die 2007 ingaat.

Website

Een samenvatting van het Beleidskader jeugdzorg 2003-2006 en het Actieprogramma 2003, hebben wij via een aparte website op Internet beschikbaar gesteld. Aan de hand daarvan is ook een achttal prikkelende stellingen geformuleerd. Deze hadden betrekking op onderwerpen als kindermishandeling, Jeugdinformatiepunten (JIP), de Toegangen en school. Daarop zijn redelijk wat reacties gekomen. De meeste, ondersteunende, reacties kwamen nog op de stellingen rond het gebruik van Internet en de melding van kindermishandeling. Op basis van onder andere deze ervaring willen wij tot een wat andere opzet komen.

Het blijkt dat jongeren vooral sites bezoeken die aansluiten bij hun belevingswereld en die leuk, flitsend en informatief zijn. Jongeren komen niet snel af op sites die een bepaalde problematiek centraal stellen, tenzij daar een directe en persoonlijke aanleiding voor is.

Op dit moment werkt de provincie aan een website die aantrekkelijk is voor jongeren.

De Stafgroep Communicatie heeft hiervoor het initiatief genomen. Het is de opzet de website te koppelen aan de site van de provincie, maar ook aan sites die veel jonge bezoekers trekt. Door een eenvoudige "link" is verder informatie over jeugdzorg - en in de toekomst digitale hulpverlening - snel te vinden.

De inhoud van de nieuwe site gaat een scala aan onderwerpen bevatten die voor jongeren uit Drenthe interessant zijn. Voor de ontwikkeling van deze site willen wij een digitale klankbordgroep van Drentse jongeren in het leven roepen. Hierbij doen wij ook een beroep op ondersteuning van de Jongerenraad. Via bijvoorbeeld sessies in de Mediabrink (informatie- en communicatietechnologie(ICT)-ruimte in het provinciehuis) gaan wij jongeren prikkelen om ideeën, suggesties en klachten naar voren te brengen. De site moet ook een interactief karakter krijgen waardoor jongeren onder meer op onderdelen van het provinciaal beleid kunnen reageren. De opzet is om de site uiterlijk begin 2004 te presenteren. Om hieraan bekendheid te geven zal de Stafgroep Communicatie een publiciteitscampagne laten uitvoeren.

Nieuwsbrief

In oktober 2003 hebben wij een eerste provinciale nieuwsbrief over jeugdzorg uitgebracht. Deze nieuwsbrief is - behalve op instellingen, gemeenten en andere betrokken organisaties - gericht op jongeren, ouders, verzorgers en geïnteresseerde burgers. Het is de opzet een prettig leesbare nieuwsbrief te maken die minimaal twee keer per jaar verschijnt. De inhoud bestaat uit nieuwsfeiten, achtergrondinformatie, actuele ontwikkelingen, projecten en dergelijke die met het provinciale beleid te maken hebben.

De nieuwsbrief verschijnt niet alleen als papieren versie, maar ook als Ezine (elektronische nieuwsbrief). Bovendien zal de nieuwsbrief ook op de website van de provincie te vinden zijn. Wij nodigen lezers uit te reageren op de inhoud (eigenweg@drenthe.nl).

Het uitbrengen van de nieuwsbrief zien wij als een experiment. Aan de hand van reacties en ervaringen besluiten wij na een jaar over al of niet doorgaan.

Jongerenraad

De Jongerenraad is een belangrijke schakel tussen provincie en jongeren. Dit blijkt onder andere uit de intensieve onderlinge contacten die in de afgelopen periode zijn opgebouwd. Ondersteuning vindt plaats door STAMM. Wij zullen de JRD nadrukkelijk vragen om te reageren op ons jeugdzorgbeleid. Ook hebben wij de JRD uitgenodigd zelf initiatieven te nemen om de belangen van jongeren naar voren te brengen. Zij heeft daarvoor commissies samengesteld die op provinciaal niveau aandacht besteden aan onder meer onderwijs, openbaar vervoer en jeugdzorg.

Actiepunten 2004

- Wij maken een aantrekkelijke en interactieve website voor jongeren van 12 jaar en ouder. Via deze site kunnen jongeren onder meer reageren op ons jeugdzorgbeleid.
Initiatief: de provincie (Stafgroep Communicatie).
Andere betrokkenen: JRD, jongeren.
- Wij brengen een nieuwsbrief uit over het provinciaal Jeugdzorgbeleid die gericht is op een breed publiek. Het betreft een experiment van een jaar. Daarna besluiten wij over de voortgang.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: ad hoc.

2. FEITEN EN CIJFERS

Beleidsdoel 2003-2006

"Binnen vier jaar moet de informatiehuishouding van de jeugdzorgorganisaties op orde zijn, zodat betrouwbare gegevens beschikbaar komen voor provinciaal beleid. Wij zullen ons inspannen om daarvoor de nodige voorwaarden te scheppen."

Actiepunten 2003

- De WOJD stelt een stappenplan op dat onder meer concrete projecten bevat voor een verbetering van de registratie in de Drentse jeugdzorg. Het visiedocument van de WOJD en het rapport Registratie en kengetallen liggen hieraan ten grondslag.
Initiatief: de WOJD.
Andere betrokkenen: de provincie, cliënten en jeugdzorginstellingen.
- De provincie spant zich in om financiering van projecten voor verbetering van de registratie mogelijk te maken.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: de Rijksoverheid.

Algemeen

Drenthe is een kleine en redelijk overzichtelijke provincie zonder echt grote steden. Van de ongeveer 480.000 inwoners zijn ruim 118.000 onder de 19 jaar. Uit landelijk onderzoek blijkt dat zo'n 80% van de jeugdigen zonder noemenswaardige problemen opgroeit. Dat betekent dat 20%, ruim 23.000 Drentse jeugdigen, tot de potentiële cliënten van jeugdzorg behoort.

Aanmeldingen bij het BJD i.o.

Voor Drenthe verwachten wij de komende jaren een lichte groei van het aantal jeugdigen, oplopend tot 0,4% in 2006. Los daarvan wijzen landelijke en provinciale gegevens op een groei van het aantal jeugdigen dat een beroep zal doen op enige vorm van jeugdzorg. Zo blijkt uit gegevens van Jeugdzorg Drenthe over 2002 dat ruim 1.500 nieuwe aanmeldingen bij de Toegangen BJD hebben plaatsgevonden. Dit is ten opzichte van 2001 een toename van 70%. Enerzijds is deze stijging te verklaren door het nauwkeuriger registreren van gegevens en de grotere naamsbekendheid van de Toegangen. Anderzijds zien wij ook dat steeds meer jeugdigen een beroep doen op jeugdzorg.

Deze aanmeldingen via de Toegang vormen slechts een deel van de cliënten waarmee het BJD vanaf 2004 wordt, of kan worden, geconfronteerd. Ook onderstaande aanmeldingen (cijfers 2002) kunnen worden gezien als aanmeldingen bij het BJD:

- Sociaal Pedagogische Dienst(Spd)-Drenthe	400
- geestelijke gezondheidszorg (ggz)-jeugd via (huis)arts	862
- Poli Ruyterstee via (huis)arts	500

- Poli Ruige Veld via (huis)arts	60
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) (consult + advies)	868
- Raad voor de Kinderbescherming/Kinderrechter	206
- vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen (VTO)/Vroeghulp	<u>100</u>
Totaal	2.996

Als de Wet op de Jeugdzorg van kracht wordt, ontstaat er ook meer helderheid over de informatiehuishouding van enerzijds de BJZ's en anderzijds de Zorgprogramma's. De Algemene maatregel van bestuur (AMvB)-beleidsinformatie regelt dat de BJZ's en de Zorgaanbieders hun gegevens op uniforme wijze vastleggen en aanleveren. In het afgelopen jaar zijn, op landelijk niveau, al veel trajecten op dit terrein in gang gezet. Er is in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het Ministerie van Justitie een landelijke projectgroep gestart die het referentiewerkmodel voor de BJZ's moet opstellen. Ondersteuning vindt plaats door een extern bureau (Ordina). Medio zomer 2003 zijn de eerste resultaten daarvan gepresenteerd. Het bureau heeft zich bij het opstellen van het concept werkmodel mede laten inspireren door de in Drenthe ontwikkelde beslisboom Ontwikkeling Samenhangend Instrumentarium (OSI) en registratiesystematiek. Wij verwachten dat het werkmodel eind 2003 gereed is. De toepassing daarvan zal in Drenthe waarschijnlijk geen problemen opleveren.

Ook is een notitie verschenen van het Ministerie van VWS, getiteld Beleidsinformatie jeugdzorg, informatiebehoefte overheden. Deze geeft een aanzet voor het opstellen van indicatoren die zicht kunnen geven op het doelmatig en doeltreffend functioneren van de jeugdzorg. De notitie kondigt het verschijnen van een gegevenswoordenboek aan, waarin alle gebruikte termen binnen de jeugdzorg eenduidig staan beschreven.

Een derde landelijke ontwikkeling op dit terrein is het traject van de task force-wachlijsten. De task force experimenteert met het gebruik van kernindicatoren, zodat de gegevens landelijk zijn te vergelijken. In Drenthe hebben wij goede ervaringen met de werkwijze van de task force. Wij hopen dat de hier opgedane kennis ook ten goede komt aan andere trajecten.

Ten slotte noemen wij het Informatiesysteem Jeugdzorg als gemeenschappelijk instrument voor registratie en informatie van de BJZ's. De Maatschappelijke Ondernemersgroep heeft besloten dit systeem verder te ontwikkelen en deelsystemen als kwaliteitsinvesteringen in de toeristische sector 2000 (in gebruik bij het AMK) en registratie en uitvoer plaatsingsstroom (in gebruik bij het Zorgtoewijzingsorgaan (ZTO)) daarbij onder te brengen. Zo kunnen Rijk en provincies op een eenduidige wijze gegevens aftappen vanuit het Informatiesysteem Jeugdzorg. Wij zullen bezien in hoeverre wij nog behoefte hebben aan aanvullende informatie. Te denken valt aan informatie over projecten en methodieken die nog niet landelijk zijn ingevoerd zoals de Netwerkkonferenties en preventieprogramma's.

Provincies hebben als voorwaarde gesteld dat het Rijk voldoende middelen beschikbaar stelt voor ontwikkeling en beheer van ICT. Deze kosten zijn niet voorzien in de doeluitkering. Onderhandelingen hierover vinden plaats.

Zorgprogramma's

Naast de provincie zijn het Zorgkantoor, het Ministerie van Justitie en het onderwijs deels verantwoordelijk voor de financiering van het intersectorale zorgaanbod. In Drenthe hebben wij te maken met de volgende zorgaanbieders en financiers.

- Jeugdzorg Drenthe (provincie).
- Accare (Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ)-financiering kinder- en jeugdpsychiatrie (KJP)-functies).
- ggz Drenthe (AWBZ-financiering ggz-functies).

- Orthopedagogisch centrum de Dreei (AWBZ-zorg voor licht verstandelijk gehandicapten(LVG)-jeugdigen).
- Renn 4 (onderwijsgeld cluster vier functies).
- Het Poortje, locatie de Veenpoort (door Justitie gefinancierde gesloten plaatsingen).

Het is mede aan de provincie om te waarborgen dat er binnen deze programma's voldoende capaciteit is voor iedere cliënt met een indicatie voor jeugdzorg. Onze prioriteit ligt bij het zorgen voor een zowel kwalitatief als kwantitatief goed aanbod bij Jeugdzorg Drenthe, maar wij voelen ons ook verantwoordelijk voor het aanbod in genoemde aanpalende sectoren. Wij zullen daarom een structureel overleg starten met de medefinanciers van deze programma's en met genoemde zorgaanbieders.

Ook voor zorgprogramma's bestaat al enige tijd een landelijk traject dat programma's op een duidelijke wijze gaat beschrijven in modules en zorgprogramma's. Het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) heeft hiervoor een systematiek ontwikkeld. Daarnaast heeft een extern bureau (Deloitte en Touche) in opdracht van het Ministerie van VWS inmiddels een concept Bekostigingseenhedenboek uitgebracht. Ook deze beschrijving, gebaseerd op de in de wet beschreven drie hoofdaanspraken voor jeugdzorg (jeugdhulp, verblijf en observatie), past goed bij de ontwikkelingen in Drenthe. Bij de verdere uitwerking van dit model fungeert Jeugdzorg Drenthe momenteel als pilot. Belangrijke punten daarin zijn het verankeren van de opleidings- en ontwikkelingskosten en de kosten van resultaatgericht meten in de kostprijs van jeugdzorg-producten.

Jeugdzorg Drenthe heeft een nieuw model hulpverleningsplanning ontwikkeld dat ook is te gebruiken voor evaluaties. Met behulp van een pilot is in 2003 geoefend met de ontwikkelde documenten. Het Interprovinciaal Overleg heeft de inspectie jeugdzorg-jeugdbescherming gevraagd om in 2004 speciaal te letten op de wettelijke vereisten bij het gebruik van deze standaard.

Met Jeugdzorg Drenthe is afgesproken dat wij voor de bekostiging 2004 als proefjaar zullen beschouwen. Wij zullen een schaduwbegroting opstellen gebaseerd op het "Bekostigingseenhedenboek" die wij naast de nieuwe doeluitkering zullen hanteren. Op deze wijze kunnen wij beoordelen of het systeem voor de invoeringsdatum van 2005 gebruiksklaar is. Wij vinden het belangrijk dat de nieuwe bekostigingswijze gaat bijdragen aan een meer flexibel en op maat gesneden zorgaanbod.

De capaciteit en de productiegegevens van de zorgprogramma's van Jeugdzorg Drenthe over 2002 vindt u in de bijlage.

Projectorganisatie Bureau Jeugdzorg Drenthe i.o.

Binnen onze provincie heeft een BJD-werkgroep Aanmelding, Screening, Diagnostiek, Indicatiestelling/OSI op intersectorale wijze gewerkt aan nadere invulling van de functies binnen het Bureau Jeugdzorg. Het landelijk project OSI, waarin het BJD participeert, is gekoppeld aan de werkgroep.

Medio juli 2003 is een voorlopig product van de werkgroep verschenen, waarin naast een uitwerking van deze functies een uitgebreid beslismodel en een handelingscyclus is opgenomen. Alle partners die zijn betrokken bij de Stuurgroep BJD onderschrijven deze notitie. Deze partners zijn: Jeugdzorg Drenthe, Accare, ggz Drenthe en Spd-Drenthe.

Wij willen alle genoemde ontwikkelingen, zowel landelijk als provinciaal met elkaar verbinden, zodat een eenduidige werkwijze ontstaat en gegevens beter uitwisselbaar zijn.

Handboek

Jeugdzorg Drenthe heeft, anticiperend op de nieuwe wet, aan de hand van het Drents model hulpverleningsplanning en de Jeugd Intake Methode voor de Toegangen BJZ een handboek samengesteld. In het tweede kwartaal van 2003 is dit handboek geïntroduceerd binnen de Toegangen. Een positief gevolg hiervan is dat zo een gestandaardiseerde werkwijze ontstaat in de samenwerking met lokaal werkende instellingen als het algemeen maatschappelijk werk (AMW), de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) en Thuiszorg Icare. Wij verwachten dat de voorgestane werkwijze past in het referentie werkmodel van de BJZ's. Ook de jeugdbescherming heeft de bestaande werkwijze voor de gezinsvoogdij en voogdij aangepast op basis van het nieuwe model hulpverleningsplanning.

Zorgtoewijzingsorgaan

De provincie heeft gesprekken gevoerd met de WOJD en Jeugdzorg Drenthe over de positie van het ZTO binnen het BJD. Overeengekomen is dat de nadruk verschuift van het inhoudelijk beoordelen van indicatiestellingen en het geven van bindende adviezen over het meest geëigende zorgprogramma naar het proces dat leidt tot een indicatiebesluit. Het recht op zorg dat na het vaststellen van dit indicatiebesluit ontstaat, moet in nauwe samenwerking met de cliënt tot stand zijn gekomen. Ook zal de deskundigheid van het ZTO op het terrein van gegevensverzameling binnen het BJD behouden moeten blijven. Het is belangrijk de uitgebreide kennis van knelpunten tussen vraag en aanbod in Drenthe over te dragen aan Jeugdzorg Drenthe (zorg op indicatie) en andere zorgaanbieders. Een Werkgroep Indicatiebureau BJD i.o. houdt zich bezig met het verbreden van de reikwijdte van het indicatiebesluit naar de AWBZ gefinancierde ggz-jeugd en KJP-zorgprogramma's en naar de AWBZ gefinancierde zorg voor jeugdigen met een (licht) verstandelijke en/of lichamelijke handicap.

Knelpunten

Nog niet alle knelpunten, zoals beschreven in het rapport Registratie en kengetallen in de jeugdzorg in Drenthe, zijn opgelost. Het rapport laat zien hoe lastig en weerbarstig het werkproces van registratie is. Maar de Wet op de jeugdzorg blijkt een goede stimulans te zijn om binnen de sector jeugdzorg de gegevensverzameling op orde te brengen. Dit vraagt om een goede afstemming met de sectoren ggz-jeugd en LVG-jeugd.

De instellingen die samenwerken in de WOJD hebben een visie ontwikkeld om ICT-breed te gaan invoeren. Ze onderkennen de problemen die uit het onderzoek naar voren komen. Ook bestaat de wens om meer te investeren in vernieuwende initiatieven. Naast financiële impulsen vormen zorgmanagers en hulpverleners daarbij de sleutel tot succes. Een aantal specialisten in de Drentse jeugdzorg is bezig met de stapsgewijze invoering van geautomatiseerde cliëntenregistratie. Afstemming met de landelijke ontwikkelingen is daarbij nodig.

Actiepunten 2004

- De provincie stimuleert de onderlinge afstemming van systemen voor gegevensverwerking, het opstellen van een referentiewerkmodel en een gegevenswoordenboek voor de jeugdzorg.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe, BJD.
Andere betrokkenen: de provincie.

-
- De provincie ondersteunt het BJD en Jeugdzorg Drenthe bij de ontwikkeling van het systeem resultaatgericht meten en de financiële verankering van dit systeem in de kostprijs van de producten.
Initiatief: BJD, Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, BJD.

 - De WOJD werkt het stappenplan voor verbetering van de registratie in de Drentse jeugdzorg verder uit. Het visiedocument van de WOJD en het rapport Registratie en kengetallen liggen hieraan ten grondslag.
Initiatief: de WOJD.
Andere betrokkenen: de provincie, cliënten en jeugdzorginstellingen.

3. HULP IN EIGEN OMGEVING

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat er meer mogelijkheden voor hulp in de eigen omgeving komen. Hier-voor is versterking van het eigen netwerk nodig en een betere samenwerking tussen lokale en regionale voorzieningen en jeugdzorg".

Actiepunten 2003

- Voor de vestiging van decentrale JIP's stellen wij € 7.000,-- beschikbaar.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, gemeenten, onderwijs en jeugdinstellingen.
- Voor de uitbreiding van het Distributie- en Servicecentrum Jongereninformatie Drenthe (DScJID) met 24 uur stellen wij eenmalig € 32.000,-- beschikbaar, vooruitlopend op het voornemen van Jeugdzorg Drenthe om voor onder meer het DScJID een steviger basis te realiseren.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe en gemeenten.
- Voor de ontwikkeling en vestiging van Opvoedinformatiepunten (OIP) stellen wij € 7.000,-- beschikbaar.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe en gemeenten.
- Jeugdzorg Drenthe ontwikkelt een vorm van intensieve opvoedingsondersteuning. Het betreft een vorm van gespecialiseerde vrij toegankelijke zorg, gebaseerd op bestaande gezinsgerichte methodieken.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, gemeenten, WOJD en lokale instellingen.
- Een experiment gaat van start dat zich richt op het vroegtijdig inzetten van de methodiek Eigenkracht conferenties in gezinnen met beginnende problemen.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, gemeenten en de Toegang.
- De relatie tussen onderwijs en jeugdzorg moet verdere versterking krijgen. Concrete plannen zijn in voorbereiding.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: WOJD, gemeenten en onderwijsinstellingen.
- Wij zetten ons in voor de uitvoering van een of meer experimenten waarin consultatiebureaus en GGD een taak krijgen op het gebied van signaleren, adviseren en informeren.
Initiatief: Icare.
Andere betrokkenen: Toegangen, gemeenten en de provincie.

JIP's

Vooraf in de plattelandsgemeenten waarmee wij in gesprek zijn over een decentrale toegang, bestaat belangstelling voor uitbreiding van het aantal JIP's. Zo zijn wij in Borger-Odoorn betrokken bij concrete plannen voor een decentrale toegang. Het JIP maakt hiervan deel uit. Het bestaande JIP in deze gemeente blijkt jongeren onvoldoende te bereiken. De Stichting Welzijn Borger-Odoorn heeft tot taak gekregen om voorstellen voor toegankelijke jongereninformatie te ontwikkelen. De gemeente en de provincie zullen deze voorstellen beoordelen. Wij vinden het belangrijk dat meer JIP's komen op plekken waar veel jongeren verblijven, zoals scholen. Versterking van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg zal hierop, naar wij verwachten, een positieve invloed hebben.

DScJID

Het DScJID gaat per 1 januari 2004 deel uitmaken van het BJZ. Daarmee krijgt het een steviger organisatorische basis. Dit biedt meer mogelijkheden aan het DScJID om de JIP's te ondersteunen. Ter overbrugging hebben wij eenmalig middelen beschikbaar gesteld in 2003 om uitbreiding met 24 uur fte mogelijk te maken. Dit actiepunten is daarmee uitgevoerd.

OIP's

Op het budget voor OIP's is tot nu toe nog geen beroep gedaan. Er zijn wel ontwikkelingen waarbij de OIP's een belangrijke rol kunnen spelen. Zo zijn wij in Coevorden betrokken bij plannen om de jeugdgezondheidszorg beter te laten aansluiten op de Toegang. Dat houdt onder meer in dat de signalerende functie van het Consultatiebureau een centrale plaats moet krijgen. Een combinatie met OIP's geeft het Consultatiebureau meer mogelijkheden om de signalerende functie uit te oefenen.

Opvoedingsondersteuning

De Stichting Jeugdzorg Drenthe/het BJD is bereid en in staat om vanuit de expertise van Hulp aan Huis (HAH) Drenthe de ontwikkeling van een vrij toegankelijke intensieve opvoedingsondersteuning als aanvulling op het lokale aanbod te ondersteunen. Voor de daadwerkelijke uitvoering van een dergelijk aanbod is de betrokkenheid van gemeenten en lokale voorzieningen noodzakelijk. In nauwe samenwerking tussen partijen kan dan een aanbod op maat totstandkomen. In verschillende gemeenten bestaat belangstelling voor dit aanbod. Een aanbod van vrij toegankelijke intensieve opvoedingsondersteuning kan ook een goede aanvulling zijn op andere vormen van jeugdzorg die lokaal georiënteerd zijn. Te denken valt aan familieberaden, dagbehandeling en natuurlijk reeds bestaande HAH-modulen.

Eigen Kracht

De methodiek Eigen kracht conferenties (activeren families en sociale netwerken) kent een viertal deelprojecten: Eigen kracht/Samen beslissen, Echt recht, Netwerkleegzorg en buitenschoolse opvang (BSO)+ Klazienaveen.

Kenmerk van de methodiek is dat deze uitgaat van het oplossend vermogen van het sociale netwerk van jeugdigen en ouders.

De praktijk wijst uit dat deze methodiek zeer succesvol is en een bredere toepassing verdient in het aanbod van jeugdzorg. Wij willen deze ontwikkeling stimuleren door in overleg met Jeugdzorg Drenthe en BJD hierover afspraken te maken. Het resultaat van deze afspraken moet zijn dat cliënten door het BJD bij ieder Indicatiebesluit gevraagd wordt of zij samen met hun familie en hun eigen sociaal netwerk volgens de Eigen kracht-methodiek een plan van aanpak willen maken. Jeugdzorg Drenthe zal zich maximaal inspannen om de in dit plan benodigde hulp daadwerkelijk te leveren.

Zorgketen in het onderwijs

Voor de uitvoering van dit actiepoint waren de uitkomsten van de conferenties Leerling en zorg (oktober 2002) en Samen werken aan uitkomsten (2003) belangrijk.

Verder hebben wij in het schooljaar 2002-2003 intensieve gesprekken gevoerd met belangrijke partners in de zorgketen van 0 tot 23 jaar over knelpunten in vraag en aanbod. Het betrof samenwerkingsverbanden in het onderwijs, gemeenten, jeugdgezondheidszorg en lokale basisvoorzieningen. Uitkomsten van de conferentie en deze gesprekken zijn onder meer dat de gewenste zichtbaarheid van jeugdzorg in het onderwijs verder inhoud gaat krijgen. Voor te ontwikkelen tweejarige projecten om de netwerken rondom onderwijs en het aanbod van lokale voorzieningen te versterken, stellen wij maximaal € 30.000,- op jaarbasis beschikbaar.

In Assen gaat het onderwijs (de Afdeling voortgezet middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) en het Regionaal Opleidingscentrum) nauw samenwerken om het probleem van voortijdig ongekwalificeerd schoolverlaten projectmatig aan te pakken. Het project richt zich op een specifieke doelgroep die een "tussenstap" krijgt aangeboden tussen het vmbo en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), zodat uiteindelijk een startkwalificatie kan worden behaald.

Meer aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt geeft deze doelgroep een grotere kans op kwalificatie en toekomstperspectief. Door die aansluiting is er minder uitval in de doorlopende leerlijn van het beroepsonderwijs. Dit verkleint ook de kans op jeugdwerkloosheid.

Voor een tweejarig project op dit terrein stellen wij maximaal € 15.000,- op jaarbasis beschikbaar. Het doel hiervan is het voorkomen van uitval en het behalen van een startkwalificatie. Wij gaan er daarbij van uit dat de gemeente Assen bereid is eenzelfde inspanning te leveren.

Thuiszitters

Ook de problematiek rond thuiszitters vraagt de nodige aandacht. Het Landelijk Centrum Onderwijs en Jeugdzorg/NIZW heeft in opdracht van de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en VWS onderzoek gedaan naar licht verstandelijk gehandicapte kinderen met gedragsproblemen die door allerlei oorzaken (tijdelijk) geen onderwijs volgen. Dit onderzoek Thuiszitters in beeld, geeft inzicht in de problematiek en de omvang. Het blijkt dat het landelijk gaat om enkele honderden thuiszitters. In Drenthe wordt het aantal op ongeveer 20 thuiszitters geschat. Het verbeteren van de organisatie van toeleiding, indicatiestelling en feitelijke zorgverlening moet deze specifieke doelgroep recht op onderwijs en zorg garanderen.

Dit vraagt in onze provincie om regionale samenwerking en afstemming tussen indicatiestellende organen. Belangrijk is ook om aan te sluiten bij al ontwikkelde samenwerkingsvormen tussen onderwijs en jeugdzorg in Assen, Hoogeveen en Emmen.

Tieneropvang

Het Ministerie van VWS heeft enige jaren geleden projecten gesubsidieerd om vorm en inhoud te geven aan opvang voor oudere jeugd. De gemeenten Meppel en Hoogeveen hebben hiervan onder meer gebruikgemaakt om een dergelijk project van start te laten gaan. Beide gemeenten willen nu een doorstart maken, waarbij het project inbedding krijgt in het lokale netwerk. Een goede aansluiting met jeugdzorg is ook een belangrijk element van deze doorstart. De Toegangen Meppel en Hoogeveen vervullen een belangrijke functie in deze ontwikkeling. Het tweejarig vervolgproject in Meppel krijgt een voorbeeldfunctie voor eventueel andere projecten in de regio Zuidwest en de provincie. Dit houdt in dat de ontwikkelde methodiek en verworven expertise overdraagbaar zullen zijn. Om die reden zijn wij bereid hiervoor een financiële bijdrage te leveren van maximaal € 10.000,-- op jaarbasis ten laste van de Subsidieregeling activiteiten jeugdhulpverlening. Voorwaarden hierbij zijn dat de gemeente Meppel ook financieel bijdraagt en dat het project bij een positieve eindevaluatie een structurele basis krijgt in het lokaal jeugdbeleid.

Jeugdgezondheidszorg in het lokaal jeugdbeleid

In Coevorden zijn wij betrokken bij plannen van de gemeente om de jeugdgezondheidszorg en de Toegang nog beter op elkaar af te stemmen. De mogelijkheden hiervoor zijn vergroot, omdat gemeenten vanaf 1 januari 2003 beleidsmatig verantwoordelijk zijn voor de jeugdgezondheidszorg. In Coevorden is gekozen voor een benadering van onderaf. Er is een aantal bijeenkomsten geweest van uitvoerend werkers van Icare en GGD. Vanuit de praktijk hebben zij aangegeven tegen welke knelpunten zij oplopen als het gaat om het signaleren van knelpunten en doorverwijzing. Dit heeft geleid tot verschillende aanbevelingen die dienen als bouwstenen voor het gemeentelijk beleid. Een betere signalering en meer coördinatie zijn in dit verband belangrijke aandachtspunten.

Samen met de gemeente bezien wij of een of meer experimenten onderdeel kunnen zijn van de gemeentelijke plannen. Een project Gezinscoaching, gericht op zorgmijdende risicogezinnen, neemt hierin een belangrijke plaats in. Naast Coevorden heeft ook de gemeente Hoogeveen belangstelling voor een project Gezinscoaching.

Deze projecten of experimenten kunnen als voorbeeld dienen voor andere gemeenten die werken aan een samenhangend jeugdbeleid, waarin de afstemming met jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg vorm krijgt. Dit past ook bij de regiefunctie van gemeenten. Voor een te ontwikkelen tweejarig project (2004 en 2005) in Coevorden en eventueel Hoogeveen, al of niet bestaande uit deelprojecten (bijvoorbeeld experiment rond het consultatiebureau of intensieve opvoedingsondersteuning), reserveren wij maximaal € 50.000,-- op jaarbasis. Voorwaarde hierbij is dat betrokken gemeenten bereid zijn een vergelijkbare bijdrage te leveren.

Actiepunten 2004

- Voor de vestiging van decentrale JIP's stellen wij maximaal € 7.000,-- uit de Subsidieregeling activiteiten jeugdhulpverlening beschikbaar.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, gemeenten, onderwijs en jeugdinstituten.
- Voor de ontwikkeling en vestiging van OIP's stellen wij maximaal € 7.000,-- uit de Subsidieregeling activiteiten jeugdhulpverlening beschikbaar.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe en gemeenten.
- Jeugdzorg Drenthe ondersteunt lokale instellingen die een vorm van intensieve opvoedingsondersteuning willen aanbieden. Het betreft een vorm van vrij toegankelijke zorg intensieve gezinsbegeleiding, gebaseerd op bestaande gezinsgerichte methodieken.
Initiatief: Lokale instellingen.
Andere betrokkenen: de provincie, gemeenten, Jeugdzorg Drenthe (HAH) en WOJD.
- Wij stimuleren het gebruik van de methodiek Netwerk conferenties via opname in het Indicatiebesluit van het BJD en in het aanbod van Jeugdzorg Drenthe.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe en BJD.
- Wij stimuleren de versterking van netwerken in het onderwijs met een aanbod van lokale basisvoorzieningen en Jeugdzorg Drenthe. Voor een tweejarig project (2004 en 2005) stellen wij maximaal € 30.000,-- uit de doeluitkering van het Rijk, op jaarbasis beschikbaar. Het heeft een voorbeeldfunctie voor de gehele provincie.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: gemeenten, Jeugdzorg Drenthe, STAMM en overige instellingen.
- Wij stimuleren de totstandkoming van een concreet aanbod voor de specifieke doelgroep vmbo-mbo in Assen. Voor een tweejarig project (2004 en 2005) stellen wij maximaal € 15.000,-- uit de doeluitkering van het Rijk, op jaarbasis beschikbaar.
Initiatief: Samenwerkende vmbo-scholen en Drenthe College in Assen.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe en andere ketenpartners.
- Wij realiseren samen met gemeenten een aanbod van 0 tot 23 jaar waardoor een sluitende zorgketen totstandkomt. Voor een tweejarig project (2004 en 2005) stellen wij maximaal € 50.000,-- uit de doeluitkering van het Rijk, op jaarbasis beschikbaar. Ook gezinscoaching maakt hiervan deel uit.
Initiatief: gemeente en de provincie.
Andere betrokkenen: GGD, Icare, onderwijs/samenwerkingsverbanden, BJD en andere instellingen.
- Het realiseren van een gecombineerd aanbod vanuit onderwijs en zorg (onderwijszorgarrangementen) voor onder andere thuiszitters en de specifieke groep met meer-voudige problematiek.
Initiatief: gemeenten, basisvoorzieningen en onderwijs (REC cluster 3-4).
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, de provincie, onderwijs en overige instellingen.

-
- Wij ondersteunen de verbrede Tieneropvang in Meppel als voorbeeldproject voor andere projecten in Drenthe. De financiering ad € 10.000,-- komt ten laste van de Subsidieregeling activiteiten jeugdhulpverlening.

Initiatief: gemeente Meppel.

Andere betrokkenen: Stichting Welzijn Meppel, onderwijs, de Toegang en de provincie.

4. TOEGANG TOT JEUGDZORG

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat de Toegangen een centrale plaats krijgen in het gemeentelijk beleid. Zo kunnen zij beter netwerken rondom jeugdigen ondersteunen, preventieve activiteiten coördineren en een schakel vormen tot vervolghulp".

Actiepunten 2003

- Waar mogelijk zullen wij gemeenten ondersteunen bij de ontwikkeling van lokaal jeugd-beleid in relatie tot de Toegangen tot jeugdzorg.
Initiatief: de provincie Drenthe.
Andere betrokkenen: gemeenten, STAMM en overige lokale instellingen.
- De toegangen moeten lokale activiteiten rond preventie coördineren.
Initiatief: GGD en Toegangen.
Andere betrokkenen: gemeenten, de provincie, onderwijs en overige instellingen.
- Waar mogelijk leveren wij een bijdrage aan activiteiten van jeugdzorg die voorliggende voorzieningen ondersteunen, zoals aan het project Echt recht/Samen herstellen. De Toegangen moeten hierop aansluiten.
Initiatief: BJZ Drenthe.
Andere betrokkenen: lokale voorzieningen.
- Waar mogelijk dragen wij bij aan vernieuwende activiteiten die de mogelijkheden van de Toegangen versterken.
Initiatief: Jeugdzorginstellingen.
Andere betrokkenen: gemeenten en overige instellingen.

Samenhangende aanpak

Gemeenten zijn bereid de regie over de Toegangen jeugdzorg te voeren als deel van het lokaal jeugdbeleid. Om deze samenhangende aanpak te stimuleren hebben we in april 2003 de werkconferentie Samen werken aan uitkomsten georganiseerd. Naast gemeenten en de provincie waren vertegenwoordigers van lokale en provinciale organisaties op het terrein van onderwijs, jeugdzorg, gezondheidszorg, welzijnswerk, algemeen maatschappelijk werk en dergelijke aanwezig. Zij kregen de opdracht om draaiboeken samen te stellen met uitdagingen voor de komende periode. Aan het eind van de dag reikte de dagvoorzitter de draaiboeken uit aan de organisaties die hierin het voortouw hadden.

Voorbeelden van deze uitdagingen zijn:

- een sluitende aanpak in het onderwijs vraagt om een aanbod van de provinciale jeugdzorg;
- naadloze aansluiting van jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg, betekent deelname aan de interne zorgstructuur in de school;

- een helder lokaal jeugdbeleid is de basis voor een effectieve aansluiting met het provinciaal jeugdzorgbeleid;
- structurele inzet van jeugdzorg in het basisonderwijs is noodzakelijk.

Uit de opbrengsten van deze conferentie blijkt duidelijk hoe belangrijk de deelnemers het vinden dat jeugdzorg aansluit op het aanbod van lokale voorzieningen. De uitdagingen zijn belangrijke bouwstenen om de samenhangende aanpak concreet gestalte te geven. Ook in 2004 blijven wij hierover in gesprek met individuele gemeenten en de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG).

Preventie

Het preventieoverleg van de WOJD heeft tot nu toe een belangrijke coördinerende taak als het gaat om samenwerking en afstemming van bovenprovinciale preventieve activiteiten. Een goed voorbeeld daarvan is het project Sociale competentie in het basisonderwijs. Dit is een vervolg op het project Wat je zegt, dat wij financieel hebben ondersteund. Het doel van het vervolgproject is om met leerkrachten, ouders en leerlingen gezamenlijk te werken aan het stimuleren en ontwikkelen van de sociale competentie van kinderen. In dit project werken ggz Drenthe, GGD, Kobalt en Jeugdzorg Drenthe onder de vlag van de WOJD samen. Wij hebben de WOJD hiervoor in 2003 een projectsubsidie toegekend (totaal € 45.000,-- voor de projectperiode van drie jaar).

Met de invoering van de nieuwe wet krijgt het BJZ een belangrijke taak op het gebied van preventie. Het gaat daarbij vooral om ondersteuning van basisvoorzieningen die preventieve activiteiten uitvoeren.

Het BJZ ondersteunt ook de Toegangen die lokale preventieve activiteiten moeten gaan coördineren. Dat is nodig, omdat de uitvoering van preventieve activiteiten zich op het snijvlak van gemeentelijk en provinciaal beleid bevinden. Vooral de Toegang Emmen heeft het lokale aanbod van preventie inzichtelijk gemaakt. Via een eigen website en andere media krijgt preventie in Emmen nadrukkelijk aandacht.

Ook in andere Toegangen is het belangrijk preventie beter op elkaar af te stemmen en meer aandacht te geven. Dit vereist een duidelijke regie van gemeenten in het licht van integraal jeugdbeleid. Het is verder aan het BJZ, in samenwerking met de WOJD, GGD, ggz en andere betrokkenen, om deze ontwikkeling te ondersteunen.

Echt recht

Wij hebben een incidentele financiële bijdrage geleverd aan het project Echt recht als aanvulling op de financiering door het Ministerie van Justitie. Het ministerie overweegt haar financiële bijdrage te verlengen als de provincie bereid is nogmaals een incidentele bijdrage te leveren. Wij zijn daartoe in beginsel bereid. In overleg met het Ministerie van Justitie willen wij tot een concrete afspraak

komen. Dit project is namelijk gebaseerd op de methodiek Netwerkkonferenties dat een belangrijk onderdeel vormt van ons beleid.

Het is de opzet om vanuit het BJD de inzet van Echt recht/Samen herstellen te verbreden, zoals wij in het vorige hoofdstuk al hebben aangegeven. In het algemeen zal de versterking van voorliggende voorzieningen door het BJD, met invoering van de nieuwe wet, nog meer aandacht krijgen.

Vernieuwing

Een sterke vernieuwende impuls moet uitgaan van de gemeentelijke regie waardoor de Toegangen nog beter een plaats krijgen in het lokaal jeugdbeleid. In verschillende gemeenten zijn hiervoor al initiatieven genomen. Zo kent Jeugd Aan Zet in Meppel een doorstart om de uitvoering van actiepunten nieuwe impulsen te geven. In de gemeente Noordenveld bestaat een project om vanuit de gemeentelijke regierol de samenwerking binnen de toegang te verbeteren. In de gemeente Borger-Odoorn staan plannen op stapel voor een decentrale toegang. Binnen de VDG is jeugdbeleid ook in samenhang met jeugdzorg hoog op de agenda gezet. STAMM speelt hierin een ondersteunende rol. Wij stimuleren deze ontwikkeling door een eerder genoemd tweearig project (2004 en 2005) op te starten, gericht op versterking van netwerken rondom onderwijs en afstemming van het aanbod van lokale voorzieningen.

De uitvoering van dit actiepunt komt ook bij andere actiepunten, bijvoorbeeld bij Hulp in eigen omgeving en bij Internet aan de orde. Wij zullen daarom dit voornemen als apart actiepunt niet meer opnemen.

Actiepunten 2004

- Evenals in 2003 zullen wij gemeenten ondersteunen bij de ontwikkeling van lokaal jeugdbeleid in relatie tot de Toegangen jeugdzorg.
Initiatief: de provincie Drenthe.
Andere betrokkenen: gemeenten, STAMM, Toegangen en lokale instellingen.
- Wij stimuleren de ontwikkeling van preventieve activiteiten in de vorm van programma's en modules. De Toegangen coördineren de uitvoering van lokale activiteiten rond preventie.
Initiatief: WOJD en BJD.
Andere betrokkenen: gemeenten, de provincie, GGD, ggz, onderwijs en overige instellingen.

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat in alle landelijke gebieden decentrale toegangen van de grond komen, zodat voor de hele provincie een dekkend netwerk van Toegangen jeugdzorg ontstaat."

Actiepunt 2003

In plattelandsgebieden moeten meer decentrale toegangen tot jeugdzorg van de grond komen. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning van de provincie en betrokken gemeenten.

Initiatief: gemeenten en de provincie.

Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, STAMM en overige instellingen.

Decentraal

Zoals al eerder aangegeven bestaan in de gemeente Borger-Odoorn al enige tijd plannen voor een decentrale Toegang. De gemeente heeft zich inmiddels bereid getoond hiervoor € 17.000,-- structureel beschikbaar te stellen. Van onze kant zijn wij ook bereid een vergelijkbaar bedrag op jaarbasis beschikbaar te stellen.

Onze bijdrage is bestemd voor de projectperiode van twee jaar (2004-2005). Na deze periode maakt deze extra inzet structureel deel uit van het budget van het BJD.

Ook in andere plattelandsgemeenten bestaat belangstelling voor een decentrale toegang tot jeugdzorg, maar dat heeft nog niet geleid tot concrete projecten. Voorwaarde is dat betrokken gemeenten, net als Aa en Hunze en Borger-Odoorn, ook bereid zijn een financiële bijdrage te leveren. Verder is het belangrijk dat nieuwe decentrale toegangen na de projectfase een structurele basis krijgen binnen het lokale netwerk.

De eindevaluatie van het project in Aa en Hunze (2002 tot 2004) laat zien dat dit project een geslaagd voorbeeld is van een decentrale toegang. Vanaf 2004 wordt dit project dan ook een structurele voorziening. De jaarlijkse inbreng vanuit jeugdzorg (€ 47.316,--) komt daarmee vanaf 2004 ten laste van het BJD. Binnenkort verschijnt er een toegankelijke publicatie over het project.

Actiepunt 2004

In plattelandsgebieden moeten meer decentrale toegangen tot jeugdzorg van de grond komen. Wij zijn bereid daarvoor projectsubsidies te verstrekken als betrokken gemeenten een vergelijkbare inspanning willen leveren.

Initiatief: gemeenten en de provincie.

Andere betrokkenen: BJD, STAMM en overige instellingen.

5. BUREAU JEUGDZORG DRENTHE

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat het BJZ vorm krijgt als niet-vrijblijvende netwerkorganisatie waarvan een onafhankelijke stichting deel uitmaakt. Zo moet meer samenhang ontstaan binnen het brede jeugdzorgterrein en is een goede toegang tot zorg op indicatie gegarandeerd."

Actiepunten 2003

- De deelnemende organisaties ontwikkelen een BJZ Drenthe als netwerkorganisatie. In 2003 is in ieder geval een beleidsplan opgesteld en zo nodig is de voorbereiding van een onafhankelijke stichting gestart.
Initiatief: Stuurgroep BJD.
Andere betrokkenen: de provincie en deelnemende organisaties.
- Wij onderzoeken de mogelijkheid om een Drentse kindertelefoon te realiseren.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe en overige instellingen.
- Er gaat een experiment van start waarbij de functie casemanager ingevuld is door personen uit het netwerk van de jeugdige cliënt.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: BJD en de provincie.

Algemeen

Dit hoofdstuk heeft directe raakvlakken met het vorige hoofdstuk Toegang tot jeugdzorg. Het BJZ vormt de toegang tot zorg op indicatie en heeft tegelijkertijd een belangrijk aandeel in de Toegang tot Jeugdzorg die vrij toegankelijk is. Omdat de nieuwe wet de oprichting van een Stichting BJZ voorschrijft met een aantal vastgelegde functies, vinden wij het belangrijk hieraan apart aandacht te geven.

Netwerkorganisatie

De netwerksamenwerking als basis voor een organisatievorm, zoals in het vorige actieprogramma beschreven, is volgens de nieuwe wet niet mogelijk. Het BJD krijgt daarom vorm als onafhankelijke stichting. Inmiddels heeft Jeugdzorg Drenthe voor dit onderdeel een meerjarenbeleidsplan BJD 2003-2006 en een ondernemingsplan BJD 2004 vastgesteld. Niettemin vinden wij het belangrijk dat de ketenpartners ggz Drenthe, Accare en de Spd-Drenthe inhoudelijk betrokken blijven bij vormgeving en inrichting van het BJD. Deze partners hebben hun vertrouwen in de voortrekkersrol van Jeugdzorg Drenthe/BJD uitgesproken.

Vanuit eigen middelen van de provincie is in 2003 een project gefinancierd dat de verdere intersectorale ontwikkeling beoogt van de functies in het BJZ en dat zorgt voor een goede implementatie.

Ook fungeert de projectorganisatie BJD als pilotorganisatie die aan het Ministerie van VWS bouwstenen moet aanleveren voor de inrichting van het BJZ ten behoeve van LVG-jeugdigen met meervoudige problematiek. Dit project wordt aangestuurd door een projectleider die in 2003 bij de WOJD was ondergebracht maar in 2004 in dienst zal treden bij het BJD.

Intersectorale ontwikkeling van functies binnen het BJZ

Aansluiting en preventie

Wij hechten veel belang aan de huidige ketensamenwerking tussen het lokaal jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg. Daarom hebben wij er ook alles aan gedaan om deze Drentse samenwerking overeind te houden in alle discussies die zijn gevoerd rond de nieuwe wetgeving. Wij zijn verheugd over het compromis dat tussen partijen is bereikt over de inzet van korte ambulante hulp door het BJD. Juist de inzet van deze hulp en de werkzaamheden van het BJD op het terrein van preventie en de zogenaamde aansluiting, bieden veel raakvlakken en samenwerkingsmogelijkheden tussen het BJD en de lokale jeugdzorg in de Drentse Toegangen. Ook kerntaken van het BJD als vraagverheldering en casemanagement (waaronder ook de activiteiten van de jeugdbescherming vallen) kunnen in de regio's worden uitgevoerd. De nieuwe Stichting BJD heeft daarom besloten om deze functies in de drie regio's te gaan uitvoeren. Hierdoor blijft een optimale afstemming met het lokale jeugdbeleid en met de zorgaanbieders mogelijk.

Kindertelefoon

De taken van de Kindertelefoon en de Opvoedtelefoon gaan onderdeel vormen van het BJD. Na onderzoek is ons gebleken dat een eigen Drentse kindertelefoon door de werkwijze van de KPN niet mogelijk is. Van belang is wel dat medewerkers van de Kindertelefoon goed op de hoogte zijn van het zorgaanbod in Drenthe en ook in Drenthe hun aanbod op het terrein van voorlichting en preventie verzorgen. Zo is de Kindertelefoon bijvoorbeeld gevraagd te participeren in de publiciteitscampagne van het AMK.

Vraagverheldering en diagnostiek

Vraagverheldering en diagnostiek, uitmondend in een indicatiebesluit, is in feite de kerntaak van het BJZ. In de vorige periode hebben intersectoraal samengestelde werkgroepen gewerkt aan het opstellen van een gemeenschappelijke werkwijze voor de functies aanmelding, screening, diagnostiek en indicatiestelling. Hieraan was het project OSI gekoppeld dat als landelijke pilot is gefinancierd door het fonds Pro-Juventute en ondersteund door het NIZW. In dit project OSI is een beslismodel ontwikkeld en zijn alle instrumenten die de verschillende instellingen gebruiken ter onderbouwing van beslissingen in het traject van screening en diagnostiek, onder de loep genomen en op elkaar afgestemd. Dit maakt het eenvoudiger om onderling gegevens uit te wisselen en het voorkomt dat cliënten steeds dezelfde onderzoeken moeten ondergaan. In 2004 start in de regio Noord- en Midden-Drenthe een proefopzet waarmee met deze werkwijze gedurende een half jaar geëxperimenteerd zal worden. Op basis van de uitkomsten van de proefopzet zal vervolgens deze werkwijze ook geïmplementeerd worden in de beide andere regio's (Zuidwest-Drenthe en Zuidoost-Drenthe). De verwachting is dat door een grotere bekendheid en de verbeterde werkwijze van het BJD per 2004 meer cliënten een beroep doen op gespecialiseerde vormen van diagnostiek.

Wij zullen als provincie het voortouw nemen om hierover met medefinanciers als het Zorgkantoor en de landelijke overheid in overleg te gaan. Onze inzet is te komen tot een gezamenlijke financiering van deze kerntaak van het BJD.

Toetsing van het indicatiebesluit

Een belangrijke ambitie van de projectorganisatie is om binnen het BJD een indicatiebureau in te richten. Deze moet op een doeltreffende, snelle en niet bureaucratische wijze indicatiebesluiten afgeven voor alle jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen in Drenthe, ongeacht hun beperkingen en problematiek. Het BJD fungeert dan als een jeugd regionaal indicatieorgaan. Of dit haalbaar is, hangt af van de bereidheid van het zorgkantoor om een dergelijk, door het BJD afgegeven indicatiebesluit, te accepteren. De partijen in de projectorganisatie BJD streven er naar hierover voor eind 2003 duidelijkheid te hebben.

Casemanagement

Een andere intersectorale werkgroep heeft zich gebogen over de werkwijze en de positionering van het casemanagement binnen het BJD. De uitgangspunten voor de methodiek, werkwijze, organisatie en financiering zijn nader beschreven. Een casemanager is enerzijds een helder aanspreekpunt voor de cliënt die zijn/haar aanspraak op jeugdzorg wil verzilveren en zorgt anderzijds voor een efficiënt gebruik van zorgprogramma's. De uitgangspunten worden uitgewerkt in een plan voor een Programma intersectoraal casemanagement BJD, waarbinnen vier soorten van casemanagement mogelijk zijn: pedagogisch, psychiatrisch, orthopedagogisch en justitieel casemanagement, elk met een eigen doelgroep, opdracht en financiering. BJD, ggz Drenthe, Accare en Spd-Drenthe nemen elk een deel van de uitvoering van dit programma voor hun rekening.

De Werkgroep Casemanagement heeft zich ook gebogen over de vraag of personen uit het netwerk van de jeugdige cliënt ook casemanager zouden kunnen zijn. Op die vraag valt nu nog geen definitief antwoord te geven. De gedachte om personen uit het eigen netwerk van de cliënt te betrekken bij de zorg- en dienstverlening krijgt wel steeds meer vorm. Ook voor wat betreft de financiering van het psychiatrisch casemanagement van de ggz-jeugd/KJP en het orthopedagogisch casemanagement van Spd-Drenthe willen wij nadere afspraken maken met het Zorgkantoor.

Jeugdbescherming

De verantwoordelijkheid en de regie over de jeugdbescherming en jeugdreclassering worden met ingang van de nieuwe wet overgedragen van het Ministerie van Justitie naar de provincie. De middelen voor de jeugdbescherming worden toegevoegd aan de nieuwe doeluitkering BJZ. Het BJZ heeft de wettelijke taak om kinderbeschermingsmaatregelen uit te voeren. Het gaat daarbij om de (voorlopige) ondertoezichtstelling (OTS) en de (voorlopige en tijdelijke) voogdij. De algemene doelstelling voor 2004 is om de kwaliteit van de jeugdbescherming in de veranderende context verder te verbeteren. Lopende, landelijke verbetertrajecten worden voortgezet. Het gaat daarbij vooral om het Deltaplan voor de gezinsvoogdij. In vier landelijke pilots onderzoekt men of een combinatie van een verlaging van de caseload en een meer doelgerichte werkwijze de effectiviteit van de gezinsvoogdijmaatregel kan verbeteren. Doel van deze veranderende werkwijze is om de duur van de OTS te bekorten. Een ander doel is om minder jeugdigen uit huis te plaatsen door een eind te maken aan bedreigende situaties. Ook probeert men de effectiviteit van de voogdij en gezinsvoogdij op eenvoudige wijze meetbaar te maken.

Deze doelstellingen passen goed in het streven van het BJD om resultaatgericht te gaan werken. Een Drentse ontwikkeling is verder dat het BJD de werkers van de jeugdbescherming gaat onderbrengen in regionale teams. Dit versterkt de relatie met de andere werkers in het BJD. Bovendien geeft het meer mogelijkheden om ook binnen de maatregelhulp de familie en het eigen sociaal netwerk te betrekken bij de uitvoering van de hulp, zonodig met aanvullende hulp en ondersteuning van de lokale voorzieningen.

Volgens recente gegevens van de Raad voor de Kinderbescherming loopt het aantal uitgesproken OTS'en in Drenthe flink terug, terwijl de landelijke trend juist een stijging laat zien.

Dit kan te maken hebben met een succesvol beleid om al in een vroeg stadium zorg aan te bieden, maar wellicht zijn er ook andere oorzaken. De Raad voor de Kinderbescherming zal, in nauwe samenwerking met het BJD, deze afname nader analyseren.

Jeugdreclassering

De Wet op de jeugdzorg bepaalt dat de jeugdreclassering een herkenbare organisatorische eenheid in het BJZ vormt. Dit schept de voorwaarden om de jeugdreclassering als onderdeel van de jeugdstrafrechtketen verder te ontwikkelen en tegelijk onderdeel te laten zijn van de Drentse jeugdzorgketen.

Met betrekking tot nazorg door de jeugdreclassering zijn afspraken gemaakt met de justitiële strafinrichting het Poortje in Groningen en met Veenhuizen. De jeugdreclassering ontvangt maandelijks een overzicht van jongeren die vanuit Drenthe civiel- en strafrechtelijk geplaatst zijn in het Poortje. Zij controleren of deze jongeren bekend zijn bij de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Contactpersonen worden genoemd en over onbekende strafrechtelijk geplaatste jongeren wordt, samen met de Raad voor de Kinderbescherming die de casusregie heeft, afgesproken wanneer en door wie het nazorgtraject zal starten. Er wordt opnieuw geprobeerd aan te sluiten bij het Convenant nazorg dat het Poortje met partijen in Groningen heeft afgesloten. Wanneer dit na een half jaar niet blijkt te werken, zal een andere wijze van communicatie specifiek voor Drenthe worden afgesproken.

Een bijzondere vorm van begeleiding door de jeugdreclassering is de Individuele Traject Begeleiding (ITB). Het doel van ITB is het voorkomen van recidive door het verbeteren van sociale vaardigheden en door te zorgen voor een betere sociale integratie. Deze begeleiding is een goede aanvullende methodiek in de keten. Samen met de mogelijkheden van onder meer het Gedrags Trainings Centrum (GTC) en van Accare, maakt het deel uit van het Zorgprogramma delinquente jeugdigen.

Landelijk onderzoekt men de mogelijkheid van invoering van verplichte nazorg na afloop van een sanctie. Dit zal om een grotere capaciteit van de jeugdreclassering vragen.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Het AMK maakt deel uit van het BJD maar krijgt afzonderlijk aandacht in Hoofdstuk 6.

Experimenten en projecten

Het BJD kan binnen de Drentse jeugdzorg een spilfunctie gaan vervullen in de uitvoering van vernieuwende projecten en experimenten. Het gaat onder meer om de volgende projecten.

- Mede op advies van het AMA-ketenproject zijn twee projecten ontwikkeld. Het eerste project beoogt de weerbaarheidstrainingen die jeugdzorginstellingen geven in het onderwijs, toegankelijk te maken voor AMA's. Zij maakten hiervan geen gebruik door vooral taalproblemen, terwijl juist deze kwetsbare groep hierbij gebaat zou zijn.
- Het tweede project dat wij hebben gehonoreerd, behelst het tijdelijk in dienst nemen van twee medewerkers van allochtone afkomst door Jeugdzorg Drenthe. Deze medewerkers van Nidos (voogdij over AMA's), hebben veel ervaring met het werken met deze doelgroep. Door het aanbieden van een tijdelijk dienstverband krijgt Jeugdzorg Drenthe de kans om hun deskundigheid binnen het huidige team op te nemen. Jeugdzorg Drenthe wil zo niet alleen de toegang tot de jeugdzorg voor AMA's te verbeteren, maar ook voor jeugdigen met een andere culturele achtergrond. Dit project is dan ook mede in het kader van het diversiteitsbeleid van de provincie gehonoreerd.

-
- Het BJD is een van de drie door het Ministerie van VWS aangewezen pilotprojecten LVG. Deze projecten zijn gericht op jeugdigen met een (licht) verstandelijke beperking en meer-voudige problematiek die met invoering van de nieuwe wet vaak een beroep zullen doen op zowel AWBZ gefinancierde vormen van gehandicaptenzorg, als op de via het BJD geïndiceerde vormen van jeugdzorg. De pilotprojecten onderzoeken hoe voor deze doelgroep het traject van aanmelding tot indicatiebesluit, casemanagement en de uitvoering van zorg zo kan worden ingericht dat zij niet de dupe worden van onnodige bureaucratische procedures en regelgeving. Het Ministerie van VWS zal mede op basis van de bevindingen uit de pilotprojecten regelgeving voor de zorg aan deze doelgroep vastleggen in een AMvB. De landelijke projectleiding van deze pilots is in handen van het NIZW. De pilots hebben een looptijd van twee jaar, tot eind 2004 en worden gefinancierd door het Ministerie van VWS. De projectleider BJD is ook projectleider van deze pilot.

 - In 2003 startte een tweejarig project voor een zogenaamd omgangshuis. Dit richt zich op alle vormen van de begeleiding en hulpverlening rond de omgangsproblematiek voor de niet-verzorgende ouder en de kinderen. Het omgangshuis biedt een veilige plek voor kinderen waar ze hun niet-verzorgende ouder kunnen ontmoeten. Dit gebeurt op een wijze die de kans op conflicten en spanningen zo klein mogelijk maakt. Daarnaast kan het Omgangshuis andere initiatieven coördineren gericht op ondersteuning en hulp bij het goed laten verlopen van omgangsregelingen. Te denken valt aan begeleiding van omgangsregelingen in het vrijwillig kader door Humanitas, het Algemeen Maatschappelijk Werk of de inzet van een mediators. Ook kinderen die te maken hebben met een kinderschermingsmaatregel moeten van het omgangshuis gebruik kunnen maken. De complexiteit van de bemiddeling en begeleiding van omgangsregelingen vraagt om een expertisecentrum dat kennis en inzichten rond dit thema kan bundelen en verder kan ontwikkelen. Wij zijn bereid voor de projectperiode een financiële bijdrage te leveren van € 50.000,- op jaarbasis (2003-2005). Bij een positieve evaluatie moet het Omgangshuis een structurele basis krijgen binnen het aanbod van BJZ Drenthe en de Raad voor de Kinderbescherming.

Actiepunten 2004

- Het BJD gaat als intersectorale toegang tot de geïndiceerde jeugdzorg functioneren volgens de eisen van de wet. Daarbij werkt het nauw samen met enerzijds instellingen vanuit het lokaal jeugdbeleid en anderzijds met de zorgaanbieders van jeugdzorg. De provincie continueert het project dat een verdere intersectorale ontwikkeling en implementatie van de functies in het BJD beoogt.
Initiatief: Bureau Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, het Zorgkantoor, het Ministerie van Justitie, het Ministerie van VWS en ketenpartners ggz Drenthe, Accare, Spd-Drenthe.

- Als de cliënt dit wil, zal het BJD een indicatie verstrekken voor een Netwerkonferentie. Organisatie en voorbereiding van deze conferentie vindt plaats door een zorgaanbieder of door een onafhankelijke coördinator van Eigen Kracht.
Initiatief: BJD.
Andere betrokkenen: Zorgaanbieders, Eigen kracht centrale.

-
- Om ook toegankelijk te zijn voor AMA's en jeugdigen met een andere culturele achtergrond, neemt het BJD voor een periode van twee jaar twee medewerkers in dienst van Nidos. Zo verwerft het BJD ervaring en deskundigheid op dit terrein.
Initiatief: BJD.
Andere betrokkenen: Werkgroep asielzoekers, Nidos, STAMM en I2D.
 - Het BJD voert het tweejarig project Omgangshuis uit dat is gericht op het uitvoeren, begeleiden en stroomlijnen van omgangsregelingen tussen de niet verzorgende ouder en de kinderen. Wij zijn bereid hiervoor een bedrag van € 50.000,-- uit de doeluitkering van het Rijk, op jaarbasis beschikbaar te stellen.
Initiatief: BJD, Raad voor de Kinderbescherming.
Andere betrokkenen: Ketenpartners als ggz, AMW, Humanitas.
 - Het AMK ontwikkelt in samenwerking met aanpalende instellingen verwerkingsgroepen voor seksueel misbruikte kinderen in de leeftijd van 3-7 jaar. Het AMK start de komende twee jaar met twee ouder-kind-groepen van ieder zes kinderen.
Initiatief: BJD, Afdeling AMK.
Andere betrokkenen: ggz-jeugd Emmen, medisch kleuterdagverblijf (MKD) Emmen, WOJD.

6. KINDERMISHANDELING

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat minder kinderen het slachtoffer worden van mishandeling. Daarvoor is een herkenbaar en bekend AMK nodig. Ook moeten meer en betere mogelijkheden komen voor melding, advies, hulp en preventie."

Actiepunten 2003

- Jeugdzorg Drenthe onderzoekt mogelijkheid van een experiment vertrouwenspersoon kindermishandeling.
Initiatief: AMK en jongeren.
Andere betrokkenen: de provincie.
- Wij gaan in overleg met de rijksoverheid om een aanscherping van de regelgeving rond de melding van kindermishandeling te onderzoeken.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: AMK en het Rijk.
- Wij reserveren een bedrag van € 40.000,-- voor de in onze provincie te houden publieks-campagne.
Initiatief: AMK.
Andere betrokkenen: de provincie en NIZW.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden om de deskundigheid van het Diagnostisch Centrum Seksueel Misbruik van Kinderen voor het AMK beschikbaar te houden. Hiervoor reserveren wij een bedrag van € 20.000,--.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: AMK, Friesland en Groningen en het Rijk.
- De resultaten van het project Aanpak kindermishandeling krijgt bij een positieve evaluatie een structureel karakter.
Initiatief: AMK.
Andere betrokkenen: de provincie en overige instellingen.
- De WOJD voert onderzoek uit naar effecten en werkwijze van het AMK Drenthe.
Initiatief: WOJD, AMK.
Andere betrokkenen: de provincie.

Wetgeving

Het AMK heeft in 2003 te maken gekregen met twee wetgevingstrajecten. De Wet op de jeugdhulpverlening heeft als sluitstuk geregeld dat de taken en functies van het AMK helder zijn vastgelegd en dat het AMK gezien moet worden als neutrale organisatorische eenheid. Vervol-

gens heeft de nieuwe wet duidelijk gemaakt dat het AMK een organisatorisch plaats moet krijgen binnen het BJD. Wij vinden dat een goede ontwikkeling. Zo komt de specifieke deskundigheid van het AMK volop beschikbaar binnen het BJD, terwijl het meldpunt tevens een eigen gezicht naar buiten behoudt.

Wachtlijsten

Het aantal meldingen bij het AMK en verzoeken om advies nemen nog elk jaar toe. In 2002 zijn er in totaal 866 contacten geweest. Hiervan ging het om 366 adviezen en om 500 meldingen. Voor 2003 verwachten wij een toename met ongeveer 100 meldingen. De steeds grotere bekendheid van het meldpunt speelt hierbij zeker een rol. Zo is in 2002 de campagne Kind in de knel gevoerd, mede in het kader van de Dag van de geestelijke gezondheidszorg (ggz). De provincie Drenthe heeft deze campagne ondersteund. Een belangrijke overweging daarbij was dat deze campagne vooral was gericht op de zogenaamde omstanders, mensen in de omgeving van het kind die vaak niet weten hoe ze moeten reageren op signalen van mishandeling. Om wachtlijsten zoveel mogelijk te voorkomen hebben wij ook meer financiële ruimte geboden. Zo is de formatie vanaf 2000 structureel uitgebreid met 2,0 fte. De kosten hiervan komen ten laste van de intensiveringmiddelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld. Verder is het belangrijk om de doorgeleiding binnen het BJD en naar de Raad voor de Kinderbescherming te verbeteren. Wij streven ernaar om de wachtlijsten op korte termijn helemaal weg te werken. De landelijke financiële normering voor AMK's is wel een knelpunt voor het Drentse AMK. Nu duidelijk is dat het AMK deel gaat uitmaken van het BJD, komt ook meer duidelijkheid over de precieze taken en financiering. De discussie over het referentiewerkmodel van het BJZ zal meer duidelijkheid geven over de benodigde formatie van het Drentse AMK.

Onderzoek

Omdat de landelijke discussie nog in volle gang is hebben we in overleg met het WOJD en met Jeugdzorg Drenthe besloten om het voorgenomen onderzoek naar de werkwijze van het AMK voorlopig niet uit te voeren. Het onderzoek zal vanaf 2004 door het BJD worden voorbereid en uitgevoerd in het kader van Resultaatgericht Meten.

Publiekscampagne

Vanaf het najaar van 2003 liep de nieuwe landelijke publiekscampagne waarvoor wij middelen hadden gereserveerd. Het NIZW ondersteunde deze campagne die was gericht op een breed publiek. De landelijke campagne is gestart op 15 oktober 2003 en liep in Drenthe door tot 20 november 2003, de dag van de rechten van het kind.

In Drenthe ging bijzondere aandacht uit naar kinderen in het basisonderwijs. Dit is mede ingegeven door ervaringen opgedaan met de Ideeënfabriek. Hieruit bleek dat kinderen erg veel vragen hadden over het onderwerp kindermishandeling. De boodschap van de campagne was: "neem iemand in vertrouwen als je met een vervelend geheim zit". De activiteiten waren toegepast op de leeftijdsgroepen van 4 tot 8 jaar en van 8 tot 12 jaar.

Het budget van € 40.000,--, dat wij voor de campagne hadden begroot, is verhoogd met een bedrag van € 20.000,-- voor een campagneleider. Dit ontlastte de medewerkers van het AMK.

Vertrouwenspersoon kindermishandeling

Het voornemen uit het project de Ideeënfabriek om een vertrouwenspersoon speciaal voor jeugdigen aan te stellen is nog niet uitgevoerd. De voorbereidingen rond de nieuwe wet hebben namelijk veel extra tijd in beslag genomen. Wij nemen dit actiepunt opnieuw op voor 2004. Jongeren vinden het vaak moeilijk om kindermishandeling te melden, vooral als het zich in hun directe omgeving afspeelt.

Een vertrouwenspersoon biedt jongeren de mogelijkheid om hierover te praten en naar oplossingen te zoeken zonder dat meteen een melding aan de orde is. Wij vragen het AMK om de mogelijkheid van een vertrouwenspersoon te onderzoeken. Dit onderzoek leidt eventueel tot concrete voorstellen voor een experiment.

De ervaringen die wij hebben opgedaan met de publiekscampagne, gericht op jeugdigen in de basisschoolleeftijd, kunnen hierin wellicht een rol spelen. Ook de mogelijkheden die Internet biedt zullen wij hierbij betrekken.

Diagnostisch centrum

Het AMK maakt al langere tijd gebruik van de deskundigheid van het Diagnostisch Centrum Seksueel Misbruik van Kinderen. Het blijkt een belangrijke voorziening te zijn die onmisbaar is voor de hulpverlening aan kinderen die het slachtoffer zijn van seksueel misbruik. De financiering van dit centrum is al jaren een probleem. Omdat een structurele basis ontbrak, hebben de drie noordelijke provincies tot nu toe steeds aanvullend gefinancierd. Ook voor 2003 hebben wij weer een bedrag van ruim € 20.000,-- beschikbaar gesteld, zoals in ons vorige actieprogramma is te lezen.

In de afgelopen periode heeft intensief overleg plaatsgevonden tussen de drie noordelijke provincies, de Ministeries van VWS en Justitie en Accare over een structurele oplossing. Het Rijk gaf daarbij aan dat ze hun aandeel in de financiering op korte termijn zouden afbouwen. De ministeries zijn van mening dat het budget voor diagnostiek en vraagverheldering binnen de nieuwe doeluitkering voor BJZ voldoende moet zijn om ook de inzet van gespecialiseerde diagnostiek te financieren. Maar omdat de deskundigheid van het diagnostisch centrum erg specialistisch is, past het niet structureel in de Multi Disciplinair Team (MDT) van de BJZ's. De drie provincies hebben daarom aangegeven zelf met Accare in gesprek te willen over de toekomst van het centrum. Eventueel zouden ook provincies als Overijssel en Flevoland gebruik kunnen gaan maken van het noordelijk centrum. Los daarvan beraadt Accare zich intern over de toekomst van het diagnostisch centrum. Zij geven de voorkeur aan een vaste financiering vanuit het Zorgkantoor.

Wij nemen ons voor om in 2004, vooruitlopend op financiering door het Zorgkantoor, opnieuw een bedrag van € 20.000,-- te reserveren voor specialistische diagnostiek. Dit bedrag voegen wij geoormerkt toe aan het budget voor diagnostiek en vraagverheldering van het BJD. Op deze wijze kunnen meerdere afdelingen binnen het BJD gebruikmaken van deze diagnostische arrangementen. Wij willen toe naar afspraken met Accare over het aantal af te nemen diagnostische arrangementen. Het MDT van het BJD kan vervolgens jaarlijks bezien hoeveel diagnostische arrangementen men moet inkopen.

Huiselijk geweld

Het AMK participeert sinds 2003 ook in het landelijk project huiselijk geweld. Hierdoor kan men kinderen die te maken krijgen met huiselijk geweld zo nodig direct doorgeleiden binnen het BJD.

In een gesprek tussen samenwerkingspartners bij de aanpak van huiselijk geweld (onder meer de provincie, Enova, het Openbaar Ministerie, de Politie en de Raad voor de Kinderbescherming) is afgesproken om de krachten op dit terrein te bundelen. De Stichting Thuisfront is hierbij ook betrokken. In 2004 willen wij in overleg met onder andere het BJD en andere partners tot concrete projectvoorstellen komen.

Aanscherping regelgeving

De uitvoering van dit actiepunt vraagt om een breed draagvlak bij provincies, instellingen en de rijksoverheid. Het is de vraag of dit draagvlak op dit moment aanwezig is. In eerste instantie geven wij in ons beleid daarom prioriteit aan het verlagen van de drempel tot melding en tot het vragen om advies. In de publiekscampagne kreeg dit punt veel aandacht. Ook het gebruik van Internet kan drempelverlagend werken.

Actiepunten 2004

- Het BJD onderzoekt de mogelijkheid van een experiment vertrouwenspersoon kindermishandeling.
Initiatief: BJD, Afdeling AMK.
Andere betrokkenen: jongeren en de provincie.
- De provincie neemt het initiatief om samen met de justitiële ketenpartners concrete projectvoorstellen te ontwikkelen voor de aanpak van huiselijk geweld.
Initiatief: de provincie Drenthe.
Andere betrokkenen: BJD, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, Politie Drenthe.
- Wij zetten ons in om de deskundigheid van het Diagnostisch Centrum voor het BJD beschikbaar te houden. Hiervoor reserveren wij een bedrag van € 20.000,-- uit de doeluitkering van het Rijk, dat we geoormerkt toevoegen voor diagnostiek en vraagverheldering aan het budget van het BJD.
Initiatief: de provincie Drenthe.
Andere betrokkenen: BJD, de provincies Fryslân, Groningen en mogelijk Overijssel en Flevoland.

7. INTERNET

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat Internet als volwaardige hulpvariant, informatievoorziening en communicatiemiddel een plaats krijgt in de Drentse jeugdzorg."

Actiepunten 2003

- Via Internet geven wij inwoners van Drenthe de mogelijkheid om te reageren op het Actieprogramma jeugdzorg 2004.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: jeugdzorginstellingen en anderen.
- Wij stellen een eenmalig budget van € 50.000,-- beschikbaar voor ontwikkelkosten en projectkosten op het gebied van Internet.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: WOJD en jeugdzorginstellingen.
- Verschillende doelgroepen krijgen een inbreng bij de ontwikkeling van websites voor jeugdzorg.
Initiatief: de provincie en WOJD.
Andere betrokkenen: doelgroepen of cliëntengroepen.
- Jongereninformatie en informatie over opvoeding komen via Internet beschikbaar.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, WOJD, jongeren, ouders en verzorgers en instellingen.
- Een pilotproject maakt het mogelijk om via Internet kindermishandeling te melden, advies te vragen en een vertrouwenspersoon te raadplegen.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, WOJD en overige instellingen.

Inspraak

Wij bieden de mogelijkheid om via Internet te reageren op ons actieprogramma door hiervan een samenvatting te maken. Deze is gericht op de doelgroepen volwassenen en jongeren. Belangrijk is in dit geval om de teksten op een toegankelijke manier te schrijven. Ook moeten wij deze mogelijkheid om via Internet te reageren breed onder de aandacht brengen. Als de interactieve website voor jongeren klaar is, zal de doelgroep via deze site kunnen reageren.

Onderzoeksrapport

In de afgelopen periode heeft de provincie (Stafgroep Automatisering) onderzoek gedaan naar de mogelijkheden ICT in de jeugdzorg. Dit leidde tot het rapport ICT in de Jeugdzorg, van Informatie naar Interactie.

De achterliggende gedachte van het rapport is om een digitale ingang of portaal te creëren voor de Drentse jeugd, maar ook voor ouders, hulpverleners, financiers en anderen. Bij dit onderzoek waren verschillende doelgroepen betrokken waaronder met nadruk jeugdigen. Dit heeft verschillende ideeën opgeleverd die in het rapport ICT in de Jeugdzorg zijn meegenomen. Belangrijke conclusie van het rapport is dat de achterkant van het portaal goed moet zijn ingericht. Dat houdt onder meer in dat de organisatie duidelijk moet zijn en dat afspraken zijn vastgelegd. Vanuit deze basis kan met tussenstappen een site totstandkomen die een blijvende toegevoegde waarde heeft. Het gebruik van Internet kan namelijk grote gevolgen hebben voor de interne werkprocessen en voor het soort producten dat wordt geleverd.

Wij hebben de WOJD gevraagd de verdere uitwerking naar een Portaal Jeugd(zorg) Drenthe ter hand te nemen. De volgende concrete doelen zijn daarbij aan de orde. De WOJD ontwikkelt in samenwerking met het BJD en het JIP een interactieve site voor jongeren die actuele informatie bevat en hulpverleningscontacten mogelijk maakt. Deze site zal aansluiten op de jongerensite van de provincie die in ontwikkeling is. Verder werkt de WOJD in samenwerking met het BJD aan een portaal speciaal voor ouders en opvoeders. Deze sluit aan op landelijke sites die al bestaan. Ook komt via intranet dezelfde belangrijke informatie beschikbaar voor hulpverleners van de verschillende Drentse instellingen.

Het provinciaal onderzoeksrapport geeft ook een globale indicatie van de kosten. Voor eenmalige aanloopkosten moeten we uitgaan van een bedrag van ongeveer € 100.000,--. Wij zijn bereid een dergelijk bedrag voor 2004 te reserveren. Dat is inclusief het bedrag van € 50.000,-- dat voor 2003 was toegekend, maar nog niet is besteed. Structurele kosten zijn in dit stadium moeilijker aan te geven. In het volgende actieprogramma komen wij daarop terug.

Inbreng doelgroepen

Bij de opstelling van het hiervoor genoemde onderzoeksrapport zijn verschillende doelgroepen geraadpleegd. Dit vond plaats in de Mediabrink van het provinciehuis. Ook bij de concrete uitwerking zullen doelgroepen een belangrijke inbreng krijgen. De WOJD heeft het belang hiervan al aangegeven.

De JRD en andere jongeren zijn betrokken bij de ontwikkeling van een brede provinciale website voor jongeren. In hoofdstuk 1 Communicatie hebben wij dat al aangegeven.

Hiermee is de uitvoering van dit eerdergenoemde actiepunt afgerond.

Informatie

Voor het aanbieden van informatie via Internet verwijzen wij naar de hiervoor beschreven ontwikkelingen. Dit actiepunt is daarmee ook uitgevoerd.

Melden kindermishandeling

Het melden van kindermishandeling via een interactieve website is afhankelijk van de ontwikkelingen rond Internet, zoals onder meer beschreven in het vorige actieprogramma.

Uitvoering in 2003 is daardoor niet mogelijk. Wij verwachten dat eind 2004 of begin 2005 een interactief gebruik van Internet voor het melden van kindermishandeling binnen handbereik komt. Een informatieve site over het meldpunt kindermishandeling in Drenthe is al wel beschikbaar.

Actiepunten 2004

- Via Internet geven wij inwoners van Drenthe de mogelijkheid te reageren op ons jeugdzorgbeleid.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: jeugdzorginstellingen en anderen.
- Wij stellen € 100.000,-- (2 x € 50.000,-- voor 2004 en 2005) uit de Subsidieregeling activiteiten jeugdhulpverlening beschikbaar voor ontwikkelkosten om de toepassing van Internet in de jeugdzorg mogelijk te maken.
Initiatief: WOJD en BJD.
Andere betrokkenen: de provincie en jeugdzorginstellingen.
- Een pilotproject maakt het mogelijk om via Internet kindermishandeling te melden, advies te vragen en een vertrouwenspersoon te raadplegen.
Initiatief: BJD.
Andere betrokkenen: de provincie, WOJD en overige instellingen.

8. ZORG OP INDICATIE

Beleidsdoelen 2003-2006

"Wij willen bereiken dat hulp op maat beschikbaar komt voor iedere hulpvrager. Daarvoor moeten jeugdzorgorganisaties flexibele zorgpakketten aanbieden, zo nodig aangevuld met een flex-budget."

"Wij willen bereiken dat jeugdigen zo kort mogelijk in een voorziening voor 24-uurszorg verblijven. Daarvoor is verdere vernieuwing, differentiatie, betrokkenheid van het eigen netwerk en gecombineerde zorg nodig."

Actiepunten 2003

- Jeugdzorg Drenthe beschikt over een flexbudget waarvan de omvang in overleg is vastgesteld.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: WOJD en de provincie.
- De WOJD onderzoekt de meerwaarde van een experiment met een zorgboerderij. De provincie is zo nodig bereid hiervoor een projectsubsidie beschikbaar te stellen.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, de provincie en overige instellingen.
- Jeugdzorg Drenthe verricht nader onderzoek naar de hulpvraag van jeugdigen van 12 tot 16 jaar. Dit vormt de basis voor een zorgpakket op maat.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: WOJD en provincie.
- De WOJD ontwikkelt met behulp van verschillende modules een samenhangend pakket voor crisisopvang.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, de provincie en overige jeugdzorginstellingen; Regionale Instelling Beschermende Woonvormen Drenthe.

Algemeen

Zoals vermeld kunnen cliënten met een indicatiebesluit van het BJD door de nieuwe Wet op de jeugdzorg, wettelijk aanspraak maken op een vorm van jeugdzorg. Voor de zorgprogramma's betekent dit een nieuwe uitdaging: voor iedere geïndiceerde cliënt tijdig een passend aanbod te realiseren. En dus nog meer vraaggericht en flexibel werken. Jeugdzorg Drenthe heeft zich tijdig op deze nieuwe vragen voorbereid.

Een overzicht van de capaciteit van de verschillende zorgprogramma's van Jeugdzorg Drenthe en het aantal geëffectueerde begeleidingen in 2002 vindt u in de bijlage.

Vraaggericht

In de loop van 2003 is binnen Jeugdzorg Drenthe een Drents model hulpverleningsplanning gereedgekomen. Deze planning bestrijkt zowel de stappen die het BJD met een cliënt neemt en de wijze waarop hierover gerapporteerd wordt als die van de geïndiceerde jeugdzorg. Het bevat een gestandaardiseerde documentenstroom, gebaseerd op het landelijk programma Kwaliteitszorg II en op de eisen van de nieuwe wet. Het model geeft ook aandacht aan resultaatgericht meten (doelrealisatie, effectmeting, cliëntenfeedback). Verder fungeert Jeugdzorg Drenthe als pilotproject voor het landelijk trajectonderzoek Tarieven in de jeugdzorg, om te komen tot kostprijzen waarbinnen kritische succesfactoren, zoals methodische werkbegeleiding, opleiding en ontwikkeling en resultaatgericht meten goed zijn verankerd.

Jeugdzorg Drenthe heeft hiermee grote stappen gezet in de beoogde omslag van aanbodgericht denken naar vraag- en oplossingsgericht denken. De provinciaal gefinancierde geïndiceerde jeugdzorg is hiermee ook voorbereid op de eisen die de Wet op de jeugdzorg stelt.

Flexibel aanbod zorgprogramma's

Vanaf medio 2003 is een groot en divers aanbod van zorgprogramma's beschikbaar: De hoofdindeling is in 2004.

- HAH voor jeugdigen van 0 tot 22 jaar
- Dagbehandeling jonge kind (vanaf 1,5 tot 12 jaar)
 - MKD's (1,5 tot 6 jaar)
 - Boddaertcentra (5 tot 12 jaar)
- Daghulpcentra oudere jeugd (12 tot 22 jaar)
- Pleegzorg (0 tot 22 jaar)
- Crisisopvang en observatie (6 tot 18 jaar)
- Avontuurlijk leren (12 tot 22 jaar)
- Regionale jeugdzorgcentra (RJC) voor jeugdigen van 6 tot 22 jaar
 - Tiernemoeder begeleiding (14 tot 22 jaar)
 - Residentiële hulp (6 tot 16 jaar)
 - Fasehuis (14 tot 18 jaar)
 - Zelfstandigheidstraining (trainingscentrum kamerbewoning (TCK)) voor 16 tot 22 jarigen

Deze programma's zijn zo flexibel van opzet dat verschillende onderdelen apart of in combinatie beschikbaar zijn voor de cliënt. Een kind in een pleeggezin kan bijvoorbeeld ook gebruikmaken van het aanbod van het gedragstrainingscentrum. HAH kan als nazorgtraject worden ingezet wanneer een jeugdige de 24-uurszorg verlaat en terug kan naar huis. Zo zijn veel meer combinaties mogelijk.

In 2003 heeft Jeugdzorg Drenthe programma's op maat ontwikkeld om lacunes in het hulpaanbod op te vullen. Met de invoering op termijn van het nieuwe functiegerichte P x Q financieringssysteem krijgt Jeugdzorg Drenthe structureel de mogelijkheid een deel van de middelen flexibel en vraaggestuurd in te zetten.

Ook ontstaan steeds meer zorgprogramma's in samenwerking met het BJZ en lokale voorzieningen. Op deze wijze komen de specifieke mogelijkheden van de programma's al in een vroeg stadium voor jeugdigen en hun ouders beschikbaar.

Het BSO+-project in Klazienaveen, waarbij een gespecialiseerd groepswerker van een Boddaertcentrum nauw samenwerkt met de groepsleiders van de BSO, is daarvan een goed voorbeeld. Een ander voorbeeld is de daghulp voor oudere jeugd die nauw samenwerkt met regulier en speciaal onderwijs.

Regionale Jeugdzorgcentra

Jeugdzorg Drenthe wil in 2004 gaan werken met regionale jeugdzorgcentra (RJC). Deze komen in de plaats van onderdelen van residentiële woonvormen. Het RJC heeft de mogelijkheid om zowel binnen als buiten het pand verblijf aan te bieden als aanvulling op de hulpverlening. Het is de bedoeling om in de drie regio's een RJC te vestigen: Zuid-Oost (Emmen), Noord en Midden (Assen), Zuid-West (Hoogeveen/Meppel). Deze regionalisering past in ons beleid om zorg zo dicht mogelijk bij de hulpvragers aan te bieden. Het RJC kan verschillende hulpvarianten realiseren, zoals gezinshuizen, opvang tienermoeders, hulpverleningspension (kortdurende opvang van jongeren), fasehuizen, zelfstandigheidstraining, orthopedagogische pleegzorg. Op deze wijze kunnen verschillende varianten flexibel worden ingezet. Dit maakt het mogelijk om in samenhang met het lokale aanbod en binnen de kaders van plannen die cliënten samen met hun familie maken, in te spelen op specifieke behoeften. Het meer gespecialiseerde aanbod zal op provinciaal niveau en soms zelf op bovenprovinciaal niveau beschikbaar zijn. De provincie wil deze ontwikkelingen ook verbreden naar het terrein van de ggz en de zorg voor jeugdigen met een (licht) verstandelijke en lichamelijke beperking. Zo kan ook intersectoraal een op elkaar afgestemd aanbod ontstaan. Een aantal zorgaanbieders in de WOJD heeft deze ontwikkeling inmiddels in gang gezet.

Zorgboerderijen voor jeugdigen

Begeleiders van zorgboerderijen krijgen steeds meer vragen van werkers uit het veld (leerplichtambtenaren, hulpverleners) om vastgelopen jongeren in het onderwijs en de jeugdzorg op te vangen. In 2003 zijn er diverse gesprekken gevoerd om grip op al die vragen te krijgen. Het ging vooral om gesprekken met ketenpartners in de lokale jeugdzorg, gemeenten (Emmen en Coevorden) en de Stichting Zorgboerderijen Drenthe.

Uit de inventarisatie bleek dat in ieder geval in de regio Zuidoost-Drenthe behoefte is aan zorgboerderijen voor jongeren. Wij gaan ervan uit dat deze zorgboerderijen als (eerste) opvang en als leer- werktraject een plaats krijgen in het lokale aanbod. Daarom ligt het initiatief voor de verdere ontwikkeling in eerste instantie bij de betrokken gemeenten en de Stichting Zorgboerderijen. Wij stimuleren deze ontwikkeling met een incidentele financiële bijdrage uit de subsidieregeling Welzijn/Zorg.

Lacunes

Zowel Jeugdzorg Drenthe als de WOJD hebben in 2003 hard gewerkt aan het verkrijgen van meer inzicht in de behoefte aan jeugdzorg. Het doel hiervan is het aanbod van jeugdzorg optimaal af te stemmen op de vraag. Sturingsgegevens als registratie, wachtlijstgegevens en geleverde productie spelen daarin een belangrijke rol. Zo ontstaat een concreter en meer actueel beeld van lacunes in het zorgaanbod.

Deze sturingsgegevens bevestigen ondermeer het gebrek aan opvangmogelijkheden voor jeugdigen tussen 12 en 16 jaar, zoals uit het onderzoeksrapport Wachten meten: een passend antwoord weten naar voren kwam.

Binnen verschillende zorgprogramma's is al geanticipeerd op deze lacunes. Programma's als KOPP (jeugdigen met een ouder in de psychiatrie) en jeugdzorg-onderwijs hebben het aanbod voor deze leeftijdsgroep versterkt. Een knelpunt blijft vooralsnog het gebrek aan opvangmogelijkheden gericht op langdurig wonen. Ook het ZTO heeft dit als knelpunt genoemd in haar jaarverslag 2002.

De WOJD heeft het knelpunt onder het thema Kinderen zonder Achterland tot prioriteit benoemd.

Dit knelpunt bevindt zich niet alleen op het snijvlak van jeugdhulpverlening en de ggz-jeugd, maar strekt zich ook uit tot de LVG-zorg. Het WOJD bestuur heeft inmiddels, met ondersteuning van het NIZW, een nieuw praktisch en intersectoraal beleidsplan ontwikkeld. De opzet is om tot een betere afstemming van het indicatie- en toeleidingstraject te komen. Dit moet in 2004 tot concrete resultaten leiden.

Het Ruige Veld (Accare) ontwikkelt de komende jaren verdergaande ambulante hulpvormen. Dat gebeurt door de HAH, IPG-LVG en LLPG-LVG-varianten en de intensieve ouderbegeleiding vanuit het dagklinisch aanbod uit te breiden.

Crisisopvang

De Drentse jeugdzorg kent verschillende vormen van crisisopvang die min of meer los van elkaar functioneren. De WOJD en Jeugdzorg Drenthe hebben daarom in 2003 een programma crisishulp gestart dat in eerste instantie prioriteit geeft aan het stroomlijnen van het crisisaanbod bij Jeugdzorg Drenthe. Als daar een samenhangend programma crisisopvang is ontstaan, zal verbreding met aanpalende instellingen als de Ruyterstee, het Ruige Veld, de Dreei en het Poortje aan de orde zijn.

Overzicht

Het BJD moet, in de zienswijze van de provincie, steeds een actueel overzicht hebben van het aanbod intersectorale zorgprogramma's in Drenthe en van landelijke voorzieningen. Ze kunnen daarbij zowel leemtes als overlap in het aanbod signaleren. Deze kennis is nu vooral te vinden bij het ZTO dat in 2004 onderdeel gaat vormen van de nieuwe Stichting BJD. Het ZTO zal zich, als indicatiebureau van het BJD, vooral gaan richten op het in kaart brengen van de knelpunten tussen vraag en aanbod, op de kwaliteit en transparantie van het indicatiebesluit en op het geven van een zorgtoewijzingsadvies. Inzicht in het aanbod van zorgprogramma's van Jeugdzorg Drenthe zal uitgebreid moeten worden naar de andere jeugdzorgsectoren.

De provincie vraagt daarnaast de gezamenlijke zorgaanbieders om gegevens te blijven leveren die een actueel overzicht van het intersectorale zorgaanbod mogelijk maken. Dit overzicht kan via de website: www.jeugdzorgnet.nl beschikbaar komen. De informatie is in eerste instantie bedoeld voor professionele werkers, maar moet in de nabije toekomst ook voor cliënten inzichtelijk zijn. Zo kunnen zij zich oriënteren op de verschillende zorgmogelijkheden.

Actiepunten 2004

- De provincie en Jeugdzorg Drenthe experimenteren met de nieuwe financieringssysteem. Wij streven naar voldoende ruimte voor een flexibele inzet van middelen.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: WOJD en de provincie.
- Wij ondersteunen het onderbrengen van onderdelen van zorgprogramma's voor verblijf buiten het gezin in regionale zorgcentra. Zo moet in 2004 in iedere regio een flexibel aanbod voor geïndiceerde jeugdzorg beschikbaar zijn.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: WOJD en de provincie.
- Wij stimuleren de ontwikkeling van zorgboerderijen voor jeugdigen in de regio Zuidoost-Drenthe. Hiervoor zijn wij bereid eenmalig financieel bij te dragen aan een project (2004 en 2005) gericht op ontwikkeling en implementatie.
Initiatief: Stichting Zorgboerderijen en gemeenten.
Andere betrokkenen: de provincie, onderwijs, Jeugdzorg Drenthe, WOJD.
- De WOJD draagt zorg voor versterking, verdere ontwikkeling en implementatie van een intersectoraal zorgaanbod langdurig wonen voor 12-16 jarigen.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: ggz-jeugd, Accare, Spd-Drenthe, Jeugdzorg Drenthe en de Dreei.
- De WOJD verbreedt het programma crisisopvang van Jeugdzorg Drenthe naar de overige instellingen van de WOJD.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, de provincie en overige jeugdzorginstellingen.
- De zorgaanbieders zorgen in 2004 voor een actueel overzicht van het intersectorale zorgaanbod dat ook voor cliënten inzichtelijk is.
Initiatief: zorgaanbieders, Jeugdzorg Drenthe, ggz Drenthe, Accare, Spd-Drenthe, JJI het Poortje en de Dreei.
Andere betrokkenen: WOJD, BJD.

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat jeugdzorg uithuisplaatsing van jeugdigen zoveel mogelijk voorkomt. Daarvoor is het nodig om HAH en dagbehandeling verder te versterken."

Actiepunten 2003

- HAH gaat nauwer samenwerken met het project "10" voor Toekomst. De WOJD onderzoekt of HAH een specifiek aanbod kan ontwikkelen voor de doelgroep 12 tot 16 jaar.
Initiatief: WOJD en HAH.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, de provincie, Leger des Heils en overige instellingen.
- Er vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid van regionale centra voor begeleiding en behandeling van jonge kinderen (0 tot 7 jaar).

Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.

Andere betrokkenen: de provincie en WOJD.

- Samenwerking van Boddaertcentra met andere voorzieningen als buitenschoolse opvang en Brede School zullen wij stimuleren.

Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.

Andere betrokkenen: de provincie, gemeenten, lokale en regionale voorzieningen.

- Verdere versterking van de relatie tussen onderwijs en daghulp oudere jeugd is nodig.

Initiatief: Jeugdzorg Drenthe en onderwijs.

Andere betrokkenen: gemeenten, de provincie en overige instellingen.

Ontwikkeling Hulp aan Huis

In 2003 is de ontwikkeling van het intersectoraal programma HAH Drenthe voortgegaan, mede dankzij de aanstelling van een nieuwe programmacoördinator.

Een nieuw onderdeel van HAH is de module Forensische IPG. Deze is in samenwerking met de AFPj van Accare ontwikkeld en zal naar verwachting per 1 januari 2004 beschikbaar zijn. Ook is een module ontwikkeld voor Laagfrequente Langdurige Orthopedagogische Begeleiding voor gezinnen met (L)VG- of LG-jeugdigen. Met het Zorgkantoor en Spd-Drenthe zijn afspraken gemaakt over de start van een module binnen de zorg voor jeugdigen met een (lichte) verstandelijke of lichamelijke handicap. Deze laatste module sluit goed aan bij de LVG-pilot die uitvoering krijgt binnen het BJD.

Een nauwere samenwerking tussen HAH en het project "10" voor Toekomst van het Leger des Heils is niet gerealiseerd, omdat het Ambulante Jeugdhulpverlening Leger des Heils hierin op dit moment geen meerwaarde ziet.

De langdurige begeleiding van zorgmijdende multiproblem-gezinnen is volgens de nieuwe wet vooral een verantwoordelijkheid van gemeenten. Gezinscoaching kan hierin een belangrijke rol spelen. Wij zijn bereid deze ontwikkeling op projectbasis te ondersteunen. Zowel binnen het BJD (casemanagement, jeugdbescherming, jeugdreclassering) als bij de zorgprogramma's (HAH, GTC) bestaat veel expertise die aan de begeleiding van deze gezinnen ten goede kan komen.

Dagbehandeling jonge kind

Op het terrein van dagbehandeling zijn verschillende ontwikkelingen gaande.

Er is al geruime tijd sprake van een grotere vraag naar dagbehandeling voor jonge kinderen dan de twee medische kleuterdagverblijven (MKD's) in Drenthe (Emmen en Hoogeveen) kunnen bieden. De eerdergenoemde ontwikkeling van regionale centra voor begeleiding en behandeling zal zich vooral richten op jonge kinderen (0 tot 7 jaar). Dit moet leiden tot een betere spreiding, meer capaciteit en een betere kwaliteit van de hulpverlening. Daarvoor gaan deze centra nauw samenwerken met andere hulpvormen. Ook komt hiermee een aanbod voor de allerjongste kinderen (0 tot 2 jaar) tot stand. Bovendien treft Jeugdzorg Drenthe voorbereidingen om ook in het regionale zorgcentrum in Noord-Drenthe capaciteit voor dagbehandeling voor jonge kinderen vrij te maken. Deze MKD-plaatsen komen op zijn vroegst in 2005 beschikbaar.

BSO+

Het succesvolle experiment met de BSO+-opvang in Klazienaveen loopt af en krijgt dan een structurele basis. De laatste periode was de vraag zelfs groter dan het aantal beschikbare plaatsen. In het project BSO+ zijn de modules daghulp en ouderbegeleiding van het Boddaert centrum gekoppeld aan een vorm van buitenschoolse opvang. Vroegtijdige inzet van de juiste expertise voorkomt dat ouders en kinderen in een later stadium gebruik moeten maken van zwaardere zorg. De werkwijze en methodiek van de BSO+ zijn inmiddels beschreven en gepresenteerd op een slotconferentie (november 2003).

Deze methodiek beschrijft ook hoe de inspanningen vanuit de gespecialiseerde jeugdzorg een plaats kunnen krijgen binnen het basisonderwijs en de kinderopvang en concepten als de Brede School. Het is onze intentie om deze methode van werken ook op andere plaatsen in Drenthe te introduceren. Wij zien dit ook als een goede kans om de expertise van de jeugdzorg op meer plaatsen en aansluitend op voorzieningen in het lokale jeugdbeleid, vorm te geven. Verschillende gemeenten en instellingen voor kinderopvang volgen het project in Klazienaveen al geruime tijd en willen ook investeren in een BSO+-groep. De BSO+ de Kajuit in Klazienaveen draait door onder leiding van de getrainde groepsleiders. Jeugdzorg Drenthe biedt hierbij nog enige ondersteuning.

Daghulpcentra voor oudere jeugd

De daghulpcentra voor oudere jeugd hebben door middel van vestigingen in Assen, Emmen en Hoogeveen een goede spreiding over de provincie. De methodische aanpak in de Centrale Opvang is gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Deze effectieve en preventieve samenwerking tussen deskundigen uit het onderwijs, algemene voorzieningen en jeugdzorg bewerkstelligt een snelle doorgeleiding terug naar school, zorg op indicatie of anders. Versterking van de opvang en daghulp is nodig in de drie regio's. Om een negatieve spiraal van schoolverzuim tot voortijdig schoolverlaten te doorbreken zal het onderwijs de interne zorgstructuur versterken en daardoor zorgwekkend verzuim sneller kunnen doorverwijzen. Jongeren die hierdoor uiteindelijk gekwalificeerd op de arbeidsmarkt komen, hebben beduidend meer kans op een baan.

Avontuurlijk leren

De werkwijze van avontuurlijk leren zal een belangrijke rol gaan spelen binnen de daghulpprogramma's van Jeugdzorg Drenthe. Ook is de module aanvullend aan te bieden bij opvang in de crisisgroep of bij andere programma's. De methode van werken is erg effectief bij jongeren die onvoldoende baat bleken te hebben bij een regulier aanbod.

Actiepunten 2004

- BJD en Jeugdzorg Drenthe ondersteunen het lokale aanbod gericht op begeleiding van zorgmijdende multiprobleem-gezinnen. Gezinscoaching speelt hierin een belangrijke rol. Initiatief: gemeenten en lokale instellingen.
Andere betrokkenen: BJD, Jeugdzorg Drenthe en de provincie.

-
- Jeugdzorg Drenthe stelt voldoende capaciteit beschikbaar voor dagbehandeling van jonge kinderen (0 tot 7 jaar) in de regionale zorgcentra.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie, VTO, van der Reeschool
 - Jeugdzorg Drenthe zorgt voor verspreiding van de methodiek die is ontwikkeld en beschreven binnen het BSO+-project in Klazienaveen. Waar mogelijk zullen wij deze projecten samen met gemeenten ondersteunen.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: gemeenten, BSO, de provincie.
 - Wij dragen bij aan verdere versterking van de samenwerking tussen onderwijs en daghulp voor oudere jeugd in Assen, Emmen en Hoogeveen.
Initiatief: gemeenten, onderwijs, de provincie, Jeugdzorg Drenthe, Cluster 4.
Andere betrokkenen: BJD, voorliggende voorzieningen.

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat bij een uithuisplaatsing meer jeugdigen van pleegzorg gebruik kunnen maken. Daarvoor is onder meer nodig dat het eigen netwerk een grotere rol krijgt en er meer geschikte pleeggezinnen komen."

Actiepunten 2003

- Waar mogelijk ondersteunen wij vormen van praktische ondersteuning aan pleeggezinnen.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP), Pleegouderraad (POR) en de provincie.
- Er vindt een evaluatie plaats van de kwaliteitseisen die uiterlijk per 1 januari 2003 zijn ingevoerd.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: NVP, POR en de provincie.
- Weekendpleegzorg krijgt een steviger basis met een eigen bekostigingsgrondslag.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: NVP, POR en de provincie.
- Er vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheden voor een experiment met professionele pleegzorg.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: NVP, POR, de provincie en overige instanties.

Pleegzorg

Praktische ondersteuning

Praktische ondersteuning aan pleeggezinnen is vooral gericht op de individuele vraag van pleegouders. Het gaat daarbij om vragen als: wie past even op? Is er huishoudelijke hulp? Wie betaalt extra gemaakte reiskosten? Dit zijn voor pleegouders belangrijke punten. Ondersteuning op dit gebied kunnen pleeggezinnen daarom behoorlijk ontlasten.

Samen met de POR en de pleegzorgvoorziening van Jeugdzorg Drenthe zijn hiervoor richtlijnen ontwikkeld in Drenthe. Uit het recent verschenen onderzoek (2003) Tevredenheidsonderzoek Pleegzorgjongeren blijkt dat pleegouders tevreden zijn over de bestaande aanpak en werkwijze. Hiermee is het actiepunt over dit onderwerp afgerond.

Kwaliteitseisen

In vervolg op het landelijk visiedocument Trillium is het project Pleegzorg 2 ontstaan. Dit heeft tot doel de vernieuwing van de afgelopen jaren te borgen en te versterken. Dit project moet de condities en de verdere inrichting en plaats van de pleegzorg vaststellen binnen de vernieuwde provinciale jeugdzorg. Ook de Wet op de jeugdzorg geeft hieraan veel aandacht.

Kwaliteitseisen komen ook terug in het genoemde Tevredenheidsonderzoek. Het senior-juniorproject bijvoorbeeld loopt volgens planning. Het geeft startende pleegouders de mogelijkheid een beroep te doen op ervaren pleegouders. Dit project heeft onder meer tot doel de kwaliteit van de pleegzorg te verhogen.

Het inspectieonderzoek (2002) en landelijke ontwikkelingen, gaven Jeugdzorg Drenthe aanleiding een onderzoek in te stellen naar de werkdruk bij de pleegzorgvoorziening. De uitkomsten hiervan bieden een goede basis om de kwaliteit verder te verbeteren.

Het experiment met netwerkpleeggezinnen kan ook belangrijke impulsen geven aan de kwaliteit. In dit experiment speelt het netwerk van de cliënt een belangrijke rol in de opvang en hulpverlening, via het maken van plannen in familienetwerkberaden en plaatsing in een netwerkpleeggezin. In de loop van 2005 loopt dit project af. De evaluatie hiervan komt in het volgende actieprogramma aan de orde.

Weekendpleegzorg

Weekend- en vakantiepleegzorg hebben in 2003 veel aandacht gekregen. Allerlei activiteiten zijn uitgevoerd zoals werving, voorlichting, informatiebijeenkomsten. Dit heeft extra plekken voor 10 tot 15 kinderen opgeleverd.

De campagne Ouders voor even is in september 2003 op een ludieke wijze van start gegaan. Onder het motto: Pleegzorg gaat de boer op, is actief geworven voor pleegzorg.

Professionele pleegzorg

Pleegzorg bestaat uit verschillende varianten die de komende jaren verder tot ontwikkeling komen. In de notitie Ontwikkelen zorg op indicatie van Jeugdzorg Drenthe komt dit aan de orde. Hierin is ook het plan omschreven voor een Gezinshuis. Dit is een belangrijk project om professionele pleegzorg vorm te geven. In 2004 zal dit project een verdere uitwerking krijgen. Wij verwachten dat het waardevolle ervaringen oplevert om pleegzorg verder te ontwikkelen.

Actiepunten 2004

- Wij stimuleren de invoering van concrete maatregelen die voortkomen uit het onderzoek naar de werkdruk in de pleegzorg.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: NVP, POR en de provincie.
- Wij ondersteunen de uitwerking van een project Gezinshuis en de ontwikkeling van andere pleegzorgvarianten die bijdragen aan verdere kwaliteitsverbetering van de pleegzorg.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe
Andere betrokkenen: NVP, POR, de provincie en andere instellingen.

9. WACHTLIJSTEN

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat lange wachtlijsten niet meer voorkomen in de jeugdzorg. Daarvoor is nodig de wachtlijsten van de Toegangen, het AMK en het MKD weg te werken. Wachtlijsten voor andere voorzieningen moeten tot een minimum beperkt blijven."

Actiepunten 2003

- Om wachtlijsten in de Toegangen weg te werken stellen wij een eenmalige bijdrage beschikbaar.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe.
- Om de verwachte toename van meldingen bij het AMK als gevolg van de publiekscampagne en het gebruik van Internet, het hoofd te kunnen bieden, stellen wij een eenmalige bijdrage beschikbaar.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe.
- Jeugdzorg Drenthe ontwikkelt regionale centra voor begeleiding en behandeling van jonge kinderen.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie en overige instellingen.

Task force

In 2003 hebben we beter inzicht gekregen in de wachtlijsten en wachttijden binnen de Drentse jeugdzorg. Dat is onder meer een gevolg van het wachtlijstonderzoek van de landelijke task force-wachtlijsten en van de inspanningen van Jeugdzorg Drenthe om de registratiesystemen te verbeteren. De task force meet met vaste kernindicatoren ieder half jaar de wachtlijsten binnen de jeugdzorg in het hele land. De gegevens zijn zo onderling te vergelijken en de task force kan beter landelijke trends signaleren. Het is overigens jammer dat wij de registratiecijfers van de jeugd GGZ/KJP en de jeugd LVG nog niet kunnen meenemen bij het verzamelen van wachtlijstgegevens.

De extra middelen die landelijk beschikbaar kwamen voor het bestrijden van de wachtlijsten waren eenmalig (Peermiddelen). Mogelijk komen ook voor 2003 extra middelen beschikbaar. Bij invoering van de nieuwe wet zijn structureel extra middelen in het vooruitzicht gesteld. Over de verdeling hiervan over de provincies vindt nog overleg plaats.

Toegangen

Op het moment dat de cliënt aanklopt bij de jeugdzorg mogen geen wachtlijsten of wachttijden bestaan. Vrijwel iedereen die zich aanmeldt bij de Toegang komt in contact met een

hulpverlener. Daarin kan de hulpverlener de urgentie van de hulpvraag beoordelen. In het vervolgtraject ontstaan wel problemen die we gelukkig steeds beter in beeld krijgen.

Gegevens uit de derde meting van de task force (peildatum 1 januari 2003) laten zien dat de wachttijden in het eerste traject van de Toegangen binnen aanvaardbare grenzen blijven. Zo is de gemiddelde doorlooptijd van een traject binnen de Toegang (tussen aanmelding en indicatiebesluit) slechts 36 dagen. Het totaal aantal meldingen bij de Toegangen is in 2002 vrij stabiel gebleven (rond de 360 per kwartaal). Wel is een toename te zien ten opzichte van 2001.

Gegevens van de task force laten zien dat landelijk het aantal aanmeldingen bij de BJZ's toeneemt (24%). Als oorzaak noemt men dat de BJZ meer bekendheid krijgen. In Drenthe maken relatief veel cliënten gebruik van een licht, kort en vrij toegankelijk ambulant aanbod. Het aantal hulpvragen dat uiteindelijk leidt tot een indicatiebesluit is relatief lager dan elders in het land. Investeren in preventie en in de relatie met het lokale jeugdbeleid, zoals onderwijs, loont blijkbaar. Landelijke bijdragen voor de investering in preventie en lokaal jeugdbeleid nemen steeds meer af. Dit is een zorgelijke trend waar wij ook bij de task force aandacht voor hebben gevraagd.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Het totaal aantal aanmeldingen bij het AMK, zowel in Drenthe als landelijk, neemt toe. Dit geldt vooral voor het aantal verstrekte consulten en adviezen. Het is enerzijds een gevolg van een betere naamsbekendheid, maar ook van een betere profilering en herkenbaarheid binnen de netwerken in de zorg. De wachtlijsten bij het AMK zijn in 2002 en 2003 aanmerkelijk verkort. Stonden er medio 2002 nog bijna 50 cliënten op de wachtlijst, medio 2003 zijn er dat nog 25. Ook de gemiddelde wachttijd is enorm omlaag gegaan. Toch blijven wij hard werken aan een structurele oplossing van de wachtlijsten. Er is maandelijks overleg tussen de provincie en Jeugdzorg Drenthe om de voortgang bij het bestrijden van deze wachtlijst te bespreken. Begin 2003 is in overleg met Jeugdzorg Drenthe besloten om de extra wachtlijstmiddelen volledig in te zetten voor het AMK. Het AMK is ook efficiënter gaan werken waardoor de doorstroming van cliënten naar het BJD en de Raad is verbeterd, maar aandacht hiervoor blijft noodzakelijk. Landelijk werkt men verder aan een referentiewerkmodel. Dit zal duidelijk maken hoeveel capaciteit er bij welke cliëntenaantallen beschikbaar moeten zijn. Deze ontwikkelingen maken een eigen grootschalig onderzoek naar de werkwijze bij het AMK, zoals wij ons dat in 2002 nog voornamen, vooralsnog overbodig.

Zorgprogramma's

In Drenthe wachten niet veel cliënten langer dan de norm (45 dagen) op geïndiceerde hulp. De wachtlijsten voor de MKD zijn het hoogst (33) op peildatum 31 december 2002. Ook voor de pleegzorg, bij HAH-trajecten en bij de 24-uurszorg zijn nog wachtlijsten. Voor de crisisopvang zijn uiteraard geen wachtlijsten.

De flexibilisering van het zorgaanbod en het betrekken van het eigen netwerk bij besluitvorming en uitvoering van de zorg, zullen op termijn zeker effect hebben op de wachtlijsten. Toch moeten we ervan uitgaan dat voor een aantal programma's wachtlijsten blijven bestaan. Dat geldt voor zowel de reguliere jeugdzorg als voor het grensvlak van de ggz-jeugd en de LVG-jeugd en de zorg voor volwassenen in alle sectoren. Wij willen daarom een kleine flexibele werkgroep instellen die de wachtlijstproblematiek blijft monitoren en die ons adviseert over de aanpak van wachtlijsten.

Actiepunten 2004

- De provincie stelt een werkgroep in die de wachtlijsten in Drenthe gaat monitoren. Zonodig stellen wij extra middelen beschikbaar om wachtlijsten aan te pakken.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Zorgkantoor, Jeugdzorg Drenthe, BJZ Drenthe, ZTO; GGZ Drenthe, Spd-Drenthe, Accare, de Dreei.

- Jeugdzorg Drenthe ontwikkelt regionale centra die een hulpaanbod op maat leveren. Het eigen netwerk van de cliënt wordt zoveel mogelijk bij de hulpverlening betrokken. Begeleiding en behandeling van jonge kinderen verdienen hierbij extra aandacht.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe.
Andere betrokkenen: de provincie en overige instellingen.

10. KWALITEIT

Beleidsdoel 2003-2006

"Wij willen bereiken dat de kwaliteit van de jeugdzorg verder verbetert. Daarvoor is onder meer nodig: verbeteren en vernieuwen van de methodieken, versterken van de positie van de cliënt, scholing van hulpverleners en een goede gegevensverzameling."

Actiepunten 2003

- Samen met de Stichting Minderjarigen Noord-Nederland (SMN) en het Regionaal Patiënten Consumenten Platform (RPCP) bereiden wij de totstandkoming van een provinciaal cliëntenplatform voor.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: SMN, RPCP, andere cliëntenorganisaties en jeugdzorginstellingen.
- Over de rol van RPCP en SMN in de jeugdzorg moeten betere afspraken totstandkomen.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: RPCP en SMN.
- De WOJD maakt samen met STAMM en I2D een plan van aanpak voor interculturalisatie in de jeugdzorg.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: de provincie, STAMM, I2D en jeugdzorginstellingen.

Scholing

Wij ondersteunen het beleid van Jeugdzorg Drenthe en BJD om personeel voldoende scholingsmogelijkheden aan te bieden. Zodra de vaardigheden van werkers wordt vergroot, kunnen ze ook meer flexibel en op meerdere plaatsen worden ingezet. In tijden van een snel veranderend zorgaanbod is dat van groot belang.

Volgens het Bureau Klachtondersteuning Jeugdzorg (BKJ) kan de deskundigheid van medewerkers op het terrein van klachtbehandeling nog worden verbeterd. Dit kan lange en zware klachttrajecten voorkomen. Wij zullen stimuleren dat de deskundigheid van cliëntenorganisaties, de cliëntvertrouwenspersoon (CVP) en ook het BKJ, worden ingezet bij het ontwikkelen en aanbieden van dergelijke trainingen. Het is belangrijk dat Jeugdzorg Drenthe en BJD van deze deskundigheid gebruik gaan maken.

Vernieuwend

In ons Beleidskader jeugdzorg hebben wij het belang van de vernieuwende visie die Jeugdzorg Drenthe hanteert al aangegeven. Sleutelwoorden van de visie zijn: klantgericht, vindplaatsgericht, oplossingsgericht, vraaggericht en resultaatgericht. Deze visie biedt een goede basis om een antwoord te kunnen geven op de nieuwe uitdagingen in de jeugdzorg.

In het afgelopen jaar zijn nagenoeg alle werkers van jeugdzorg getraind en passen zij de nieuwe werkwijze in de praktijk toe. De grotere aandacht voor familienetwerken is een rechtstreeks gevolg van de nieuwe visie.

Belang van cliënten

In ons actieprogramma en ook in de nieuwe Wet op de jeugdzorg staat de positie van de cliënt gelukkig centraal. De cliënt krijgt een belangrijke stem binnen het zorgproces. Op een aantal punten in het traject kan de cliënt uitdrukkelijk zijn stem laten horen. Zo moet het indicatiebesluit de goedkeuring van de cliënt hebben, is het inzagerecht in dossiers en andere relevante stukken versterkt en komt er een onafhankelijke klachtencommissie.

De CVP speelt een grote rol als het om de belangen van cliënten gaat. De huidige CVP krijgt een plaats binnen het BJD. De aanbieder van zorg (Jeugdzorg Drenthe) moet volgens de nieuwe wet ook over een CVP beschikken. Een deel van de extra middelen die het Rijk ons in het vooruitzicht stelt, is hiervoor bestemd.

Via resultaatgericht meten willen Jeugdzorg Drenthe en BJD verder de cliëntwaardering zichtbaar maken, zodat de dienstverlening van beide organisaties hierop kan inspelen.

Medezeggenschap

Het monitoren van de tevredenheid van de cliënt is belangrijk. Cliëntenorganisaties en BKJ spelen hierin ook een rol. De resultaten hiervan kunnen leiden tot een betere kwaliteit van de jeugdzorg.

Jeugdzorg Drenthe heeft veel vooruitgang geboekt bij het organiseren van medezeggenschap en het experimenteren met onderzoek naar cliënttevredenheid. Uitgangspunt was dat medezeggenschap in eerste instantie voor cliënten zelf is, maar dat de instelling het initiatief neemt om vormen van medezeggenschap te ontwikkelen. Cliënten hebben veel nuttige adviezen gegeven over cliëntenparticipatie waar Jeugdzorg Drenthe haar voordeel mee kan doen. Wij zien erop toe dat zowel Jeugdzorg Drenthe als BJD in hun jaarverslagen en jaarplannen opnemen hoe de medezeggenschap is geregeld en in hoeverre cliënten invloed hebben gehad op de totstandkoming van deze beleidsstukken. Per 2004 zijn beide stichtingen verplicht om een cliëntenraad in te stellen of cliënten te consulteren bij beleidsvoornemens.

Cliëntenorganisaties

Het RPCP wil een grotere rol spelen bij de ondersteuning van cliëntenorganisaties en cliëntenraden. Cliëntenorganisaties zijn voor ons belangrijke gesprekspartners. Daarom ondersteunen wij deze ontwikkeling.

Al jaren bestaat een goed contact met SMN. Het beleids- en werkplan 2003-2005 van de SMN is een belangrijke bouwsteen voor ons beleid. In 2002 was de SMN betrokken bij 107 Drentse cliëntenzaken. Sinds 2003 functioneert in Noord-Nederland ook de cliëntenorganisatie Tyro. Deze richt zich vooral op de ouders van jeugdigen in met name de jeugdbescherming. We hebben via een geoormerkte startsubsidie aan het RPCP de mogelijkheid aan Tyro geboden zich verder te profileren. Tyro en SMN hebben zich ook aangesloten bij de landelijke cliëntentafel die het Ministerie van VWS gebruikt als klankbord voor de Wet op de jeugdzorg.

Wij zijn in gesprek met het RPCP en de cliëntenorganisaties over de verdere ontwikkeling van cliëntenbeleid. Daarbij zien we als taak van het RPCP om cliëntenorganisaties in de intersectorale jeugdzorg waar nodig te ondersteunen.

Het RPCP zou op termijn als het provinciale platform voor cliëntenorganisaties kunnen gaan fungeren in de intersectorale jeugdzorg. Vooruitlopend op de installatie van dit platform willen we het RPCP vragen om een overleggroep in het leven te roepen van betrokken organisaties. Deze kunnen signalen van (potentiële) gebruikers van de jeugdzorg in Drenthe uitwisselen en bundelen. Wij vragen genoemde organisaties om op een zo breed mogelijke wijze signalen te verzamelen van (potentiële) gebruikers van jeugdzorg. Deze signalen kunnen enerzijds dienen als adviezen aan de uitvoerders van jeugdzorg en anderzijds als bouwstenen voor het provinciale beleid.

Klachtenbehandeling

In 2002 was er sprake van een verdubbeling van het aantal gemelde klachten (van 22 in 2001 naar 44). Het merendeel van de klachten heeft nog steeds betrekking op de kinderbescherming (Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming). Het gaat daarbij vooral over de omgangsregelingen. Dit ondersteunt ons voornemen om financieel aan een project Omgangshuis bij te dragen.

De toename van het aantal klachten heeft zeker ook met de grotere naamsbekendheid van het BJK te maken dat op een goede manier aan de weg timmert. Bovendien nodigen BJD en Jeugdzorg Drenthe cliënten nadrukkelijker uit om hun klachten kenbaar te maken. Wij vinden dat een goede zaak. Juist doordat veel cliënten hun klachten melden krijgt de jeugdzorg de mogelijkheid om haar zorg verder te verbeteren.

Wij zullen bevorderen dat in 2004 de installatie van de nieuwe, wettelijk verplichte, onafhankelijke klachtencommissie in de jeugdzorg plaatsvindt. Daarmee verdwijnt de provinciale klachtencommissie die ook als beroepsmogelijkheid diende voor klachten die door de klachtencommissie van Jeugdzorg Drenthe waren afgewezen. Deze provinciale klachtencommissie heeft in 2002 slechts 1 klacht behandeld.

Inspectie

In 2002 heeft de Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming opnieuw een landelijk onderzoek verricht. Dit onderzoek was voor Drenthe positiever dan eerdere onderzoeken, al zijn er nog steeds knelpunten. Het gaat daarbij vooral om zaken als dossiervorming, de kwaliteit van de indicatiestelling, aanwezigheid van hulpverleningsplannen en inzagerecht voor cliënten. Ook maakt de inspectie zich zorgen over het feit dat, waar er sprake is van gestapelde modules, de verschillende modules niet beschikken over de vorderingen van de cliënt binnen een andere module. Jeugdzorg Drenthe heeft inmiddels aangegeven hoe ze die knelpunten gaat oplossen. In het maandelijks overleg tussen provincie en de Raad van Bestuur van Jeugdzorg Drenthe, komen deze onderwerpen structureel aan de orde. Ook willen Jeugdzorg Drenthe en BJD minimaal gaan voldoen aan de Basiscriteria Kwaliteit voor de Jeugdzorg.

Wij geven in 2004 hoge prioriteit aan de kwaliteit van de indicatiestelling. Het is belangrijk dat die indicatiestelling op een voor de cliënt heldere wijze totstandkomt en voldoet aan de wensen van de cliënt. Zoals wij eerder hebben aangegeven kan de expertise en toetsende functie van het ZTO hierbij een rol vervullen.

De inspectie gaat in 2004 opnieuw de dossiervorming toetsen en zal daarbij specifiek letten op de aanwezigheid van hulpverleningsplannen in de dossiers.

Mede als gevolg van de veranderende en aangescherpte wetgeving, heeft Jeugdzorg Drenthe extra geïnvesteerd in kwaliteit en registratie. Wij hebben Jeugdzorg Drenthe al per brief laten weten dat we ervan uitgaan dat per 2004 in alle dossiers van cliënten die een zorgprogramma volgen, hulpverleningsplannen aanwezig zijn.

Ook de casemanagers van het BJD moeten over een kopie van deze hulpverleningsplannen beschikken. Als een cliënt gebruikmaakt van meerdere modules, moet de casemanager ook beschikken over een actueel overzicht van de vorderingen van deze cliënt binnen de verschillende modules. Wij vragen de inspectie om in 2004 opnieuw aandacht te besteden aan de kwaliteit van de indicatiebesluiten en de hulpverleningsplannen.

Diversiteitsbeleid

Jeugdzorg moet toegankelijk zijn voor alle jeugdigen die hulp, advies of informatie nodig hebben. Voor jeugdigen met een andere culturele achtergrond valt op dit punt nog het een en ander te verbeteren. Diversiteitsbeleid in de jeugdzorg moet daarom de komende jaren meer aandacht krijgen. De WOJD is gevraagd om specifiek aandacht aan dit thema te besteden. Het plan was contactpersonen aan te wijzen binnen hun lidinstellingen die aanspreekbaar waren op dit thema. Deze contactpersonen zouden met behulp van STAMM en I2D concrete plannen kunnen ontwikkelen om de jeugdzorg meer toegankelijk te maken. Drukke werkzaamheden rond de nieuwe wet verhinderden de WOJD om hieraan extra aandacht te besteden. Alleen bij de ggz is een contactpersoon werkzaam. In 2004 komt dit actiepoint opnieuw aan de orde. Overigens is er wel een aantal positieve ontwikkelingen op dit gebied te noemen. Zo werkt HAH Drenthe als enige in Nederland met asielzoekersgezinnen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het programma voor asielzoekers van GGZ Drenthe. Verder hebben wij, zoals al eerder aangegeven, in 2003 twee projecten gesubsidieerd die de jeugdzorg verbetert voor AMA's en in tweede instantie ook voor jeugdigen met een andere culturele achtergrond.

WOJD

De nieuwe wet laat ruimte voor de financiering uit de doeluitkering van steunorganisaties zoals de WOJD. Met de invoering van deze wet ontstaat wel een nieuwe situatie die vraagt om een andere rol van de WOJD. In oktober 2003 heeft het bestuur van de WOJD ons verzocht om de middelen van de doeluitkering vooral aan te wenden voor de uitvoeringstaken in de jeugdzorg en niet voor de bekostiging van een samenwerkingsverband. Afgesproken is dat 2004 als een overgangsjaar voor de WOJD wordt beschouwd en dat we de kosten voor projecten betalen uit eigen middelen (krediet Jeugdhulpverlening). Voorts zullen wij in 2004 in overleg met het bestuur bezien wat het toekomstperspectief van de WOJD kan zijn.

In 2003 hebben we ook projecten van de WOJD gefinancierd tot een bedrag van € 175.000,-- (onder andere de ontwikkeling BJZ, ondersteuning voorliggende voorzieningen).

De financiering van projecten in 2004 zullen we in overleg met de WOJD beoordelen. Het gaat om projecten die bijdragen aan de verdere ontwikkeling en kwaliteit van de jeugdzorg.

Actiepunten 2004

- Wij geven prioriteit aan de kwaliteit van het indicatiebesluit in het BJD. Deze moet op een transparante wijze in samenspraak met de cliënt totstandkomen en voldoen aan de eisen van de wet.
Initiatief: BJD.
Andere betrokkenen: de provincie, cliëntenorganisaties.
- De provincie stelt zo spoedig mogelijk na 1 januari 2004 een nieuwe, onafhankelijke klachtencommissie aan die voldoet aan de eisen van de Wet op de jeugdzorg. De provinciale Klachtencommissie Jeugdzorg houdt dan op te bestaan.
Initiatief: de provincie.
Andere betrokkenen: Jeugdzorg Drenthe, BJZ Drenthe, BKJ, cliëntenorganisaties en RPCP.
- Wij verzoeken het RPCP om een platform signalering in het leven te roepen, waarbinnen cliëntenorganisaties, het BKJ en CVP signalen van cliënten in de jeugdzorg kunnen uitwisselen en bundelen.
Initiatief: RPCP.
Andere betrokkenen: cliëntenorganisaties, BKJ en CVP.
- Wij maken samen met het RPCP afspraken over de ondersteuning van cliëntenorganisaties voor de intersectorale jeugdzorg. Dit moet leiden tot een provinciaal cliëntenplatform.
Initiatief: de provincie en RPCP.
Andere betrokkenen: cliëntenorganisaties en jeugdzorginstellingen.
- De WOJD maakt samen met STAMM en I2D een plan van aanpak om de toegankelijkheid van jeugdzorg voor jeugdigen met een andere culturele achtergrond te verbeteren.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: de provincie, STAMM, I2D en jeugdzorginstellingen.
- We stimuleren dat Jeugdzorg Drenthe en BJZ Drenthe in 2004 beschikken over de wettelijk voorgeschreven cliëntenraad of de medezeggenschap voor cliënten op een andere manier vormgeven.
Initiatief: Jeugdzorg Drenthe en BJZ Drenthe.
Andere betrokkenen: cliëntenorganisaties, RPCP en de provincie.
- De WOJD gaat meer projectmatig opereren. De middelen voor projecten komen ten laste van de Subsidieregeling Activiteiten jeugdhulpverlening.
Initiatief: WOJD.
Andere betrokkenen: de provincie.

11. FINANCIËN

De nieuwe wet

Met ingang van 1 januari 2004 wordt op basis van de nieuwe Wet op de jeugdzorg, de door het Rijk beschikbaar gestelde doeluitkering (het Ministerie van VWS en het Ministerie van Justitie) gesplitst in twee geldstromen. Concreet betekent dit het volgende.

- Er komt een doeluitkering voor het provinciale BJZ.
- Er komt een doeluitkering voor de in Drenthe werkzame zorgaanbieder Jeugdzorg Drenthe.

Het recht op jeugdzorg, vastgelegd in de nieuwe wet, kan ertoe leiden dat met name het volume van de doeluitkering voor de zorgprogramma's onvoldoende is om aan de hulpvraag te voldoen. De rechter kan namelijk een bindende uitspraak doen over de aard en omvang van het geïndiceerde aanbod. Omdat de provincies niet alleen verantwoordelijk zijn voor de planning en financiering maar ook voor een toereikend aanbod, kan dat leiden tot extra kosten voor de provincie. Bovendien kampt de jeugdzorg ook met andere knelpunten, zoals de wachtlijsten en een verwachte verdere groei van de hulpvraag. Binnen de doeluitkering die bestemd is voor het BJZ verwachten wij financiële knelpunten. De jeugdbescherming kampt namelijk met bezuinigingen van het Ministerie van Justitie die voor deze werksoort in een kleine provincie extra hard aankomen.

Een oplossing van al deze knelpunten is noodzakelijk om de wet goed uit te kunnen voeren. Daarvoor hebben wij samen met andere provincies een claim bij het Rijk ingediend, gebaseerd op huidige en te verwachten tekorten. Het Rijk heeft inmiddels wel extra middelen in het vooruitzicht gesteld, maar deze zijn onvoldoende om alle knelpunten in de jeugdzorg op te lossen.

Knelpunten

De begroting van het BJD laat een knelpunt zien van ruim € 1.355.000,--.

Een belangrijke oorzaak hiervan is het tekort van de Jeugdbescherming, zijnde € 215.000,--. Met de decentralisatie van de Jeugdbescherming wordt de provincie verantwoordelijk voor dit tekort.

Een andere oorzaak betreft de financiering van decentrale Toegangen. Niet alle rurale gebieden kennen nu een goede toegang tot jeugdzorg. De benodigde bijdrage van het BJD ramen wij op € 700.000,--.

Ook verwachten wij een tekort bij het onderdeel Vraagverheldering en Diagnostiek bij de jeugdige cliënten met problemen op het terrein van de ggz en LVG-zorg. Weliswaar wordt 15% van het huidige budget vanuit het Zorgkantoor voor deze GGZ-jeugd toegevoegd aan de doeluitkering BJZ, maar wij verwachten dat dit bedrag in de eerste jaren onvoldoende zal zijn om alle cliënten effectief te bedienen. Een proefopzet in Noord-Drenthe moet uitwijzen hoe efficiënt het nieuwe systeem van Vraagverheldering en Diagnostiek binnen het BJZ in de praktijk is. Wij zullen hier nader met de landelijke overheid en met het Zorgkantoor over spreken. Het verwachte tekort in dezen schatten wij op minimaal € 250.000,-- op jaarbasis. De extra kosten die voortvloeien uit deze zogenaamde wegomlegging ramen wij op € 190.000,--.

Voor de zorg op indicatie verwachten wij een knelpunt van totaal € 920.000,--. Het betreft kosten om de wachtlijsten op te heffen van het MKD (€ 650.000,--) en van HAH/Interprovinciale Werkgroep Informatievoorziening (€ 270.000,--).

De verdeling van de extra middelen van het Rijk over de provincies is nog niet bekend. Het is daarom nu ook niet goed aan te geven welke omvang de uiteindelijke tekorten zullen hebben. In overleg met het BJD en de zorgaanbieder zullen wij besluiten op welke manier wij deze knelpunten zullen oplossen.

Splitsing doeluitkering

De doeluitkering voor het BJZ is bestemd voor de financiering van:

- de toegangsfuncties (onder andere indicatiebesluit);
- pedagogisch casemanagement en ambulante crisisinterventie;
- jeugdbescherming en jeugdreclassering;
- advies- en meldpunt kindermishandeling;
- consultatie- en deskundigheidsbevordering voorliggende lokale voorzieningen;
- vrij toegankelijke kort ambulante hulp;

en daarnaast voor:

- een cliëntvertrouwenspersoon (BJZ);
- experimenten op het werkgebied van BJZ;
- de Kindertelefoon.

De doeluitkering voor het geïndiceerde zorgaanbod in Drenthe is bestemd voor de financiering van de genormeerde en ongenormeerde hulpvarianten op het terrein van:

- residentie;
- pleegzorg;
- dagbehandling;
- intensief ambulante hulp;

en daarnaast voor:

- een cliëntvertrouwenspersoon (zorgaanbod);
- experimenten op het gebied van het zorgaanbod.

Middelen in 2004

Het volume van de middelen die het Rijk beschikbaar stelt, is afgeleid van de laatst ontvangen beschikking in 2003. De beschikbare middelen bedragen structureel € 17.386.731,--. Dit bedrag wordt opgehoogd met het Justitiedeel van € 1.365.750,-- en een structurele ophoging van € 365.923,--. Deze is het gevolg van de overname van onroerend goed van de Stichting BJD. Het totale structurele bedrag komt daarmee op € 19.118.404,--. Hierbij zijn inbegrepen de middelen die bekend staan onder de moties Dijkstal en Van Rijn. Deze middelen hebben tot doel de kwaliteit en de arbeidsvoorwaarden te verbeteren. Deze middelen maken inmiddels structureel deel uit van de doeluitkering.

Eigen provinciale middelen

Om de ontwikkeling van de jeugdhulpverlening te stimuleren is met ingang van vorig jaar jaarlijks een budget Activiteiten jeugdhulpverlening beschikbaar van € 200.000,--.

Deze middelen zijn bestemd voor projecten die bijdragen aan vernieuwing en differentiatie van de jeugdzorg in Drenthe.

Overschotten voorgaande jaren

De middelen uit de doeluitkering die in de afgelopen jaren niet of niet geheel zijn besteed, kunnen incidenteel worden ingezet voor projecten en experimenten die passen in ons jeugdzorgbeleid zoals vastgelegd in ons Beleidskader jeugdzorg 2003-2006. Hiervoor is geen afzonderlijke besluitvorming noodzakelijk, anders dan in dit actieprogramma is aangegeven.

Het eenmalig overschot van afgelopen jaar wordt aan de hand van het financieel jaarverslag jeugdhulpverlening 2002 vastgesteld.

Hierna geven wij een overzicht van de inzet van de middelen.

Stichting Jeugdzorg Drenthe/Zorgaanbod

A.

Genormeerde hulpvarianten		Capaciteit	
Residentieel	Crisis	18	€ 1.062.088,--
	Specialistisch	27	- 1.308.418,--
	Intensief	10	- 176.010,--
	Leefgroepen	30	- 1.546.928,--
	Fasehuizen	18	- 822.285,--
	TCK's	30	- 849.825,--
<i>Totaal residentieel</i>			€ 5.765.553,--
Pleegzorg		227	€ 2.067.412,--
Dagbehandeling	Jonge Kind	64	- 1.830.833,--
	Basis	36	- 761.987,--
	Voortgezet	88	- 1.756.256,--
<i>Totaal dagbehandeling</i>			€ 4.349.077,--
Totaal genormeerde hulpvarianten (A)			€ 12.182.041,--

B.

Ongenormeerde hulpvarianten		Capaciteit	
Geïndiceerde ambulante hulp		51	€ 1.401.452,--
Totaal ongenormeerde hulpvarianten (B)			€ 1.401.452,--

C.

Overige posten	
Experimenten/lopend	p.m.
Experimenten/nieuw	p.m.
Huisvesting	€ 1.479.265,--
Totaal overige posten (C)	€ 1.479.265,--

Totaal genormeerde hulpvarianten (A)	€ 12.182.041,--
Totaal ongenormeerde hulpvarianten (B)	- 1.401.452,--
Totaal overige posten (C)	- 1.479.265,--
Totaal A + B + C	€ 15.062.758,--

Pro memorie	
Indexering pleegvergoeding	p.m.
OVA-bijstelling 2003	p.m.
Prijsbijstelling 2003	p.m.
Overige bijstellingen 2003	
Tekort	
Wachlijsten MKD	€ 650.000,--
Wachlijsten IOG	€ 270.000,--

Bureau Jeugdzorg Drenthe

A.

Taken Bureau Jeugdzorg	
<i>Toegangsfuncties</i>	
Casemanagement	€ 412.651,--
Multidisciplinair team	- 122.932,--
Ambulante hulpverlening	- 729.647,--
Opvoedtelefoon	- 24.752,--
Zorgtoewijzing	- 291.899,--
Totaal toegangsfuncties	€ 1.581.881,--

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	
Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	€ 428.096,--
Totaal Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	€ 428.096,--

Consultatie en deskundigheidsbevordering	
Totaal consultatie en deskundigheidsbevordering	€ 1.112.729,--

Niet-geïndiceerde ambulante zorg		
Licht ambulante hulpverlening	€	291.859,--
Totaal niet-geïndiceerde ambulante zorg	€	291.859,--

Kindertelefoon		
Kindertelefoon (Jeugdzorg Groningen)	p.m.	
<i>Totaal Kindertelefoon</i>	-	
Totaal taken bedrijfsbureau (A)	€	3.414.565,--

B.

Overige posten		
Clëntenbeleid		
Clëntvertrouwenspersoon	p.m.	
Totaal cliëntenbeleid	-	

Experimenten	-	
--------------	---	--

Steunfuncties		
Vml WOJD	€	72.000,--

Huisvesting	€	170.744,--
-------------	---	------------

Totaal overige posten (B)	€	242.744,--
Totaal A en B	€	3.657.309,--

Pro memorie		
OVA-bijstelling 2003	p.m.	
Prijsbijstelling 2003	p.m.	
Overheveling AWBZ	p.m.	

Tekorten Bureau Jeugdzorg		
Jeugdbescherming	€	215.000,--
Jeugdreclassering	p.m.	
Diagnostiek	-	250.000,--
Decentrale toegangen	-	700.000,--
Raad van Kinderbescherming	-	190.000,--
Totaal tekort Bureau Jeugdzorg Drenthe	€	1.355.000,--

Gemeente Noordenveld					
Variant	Subsidie		Huisvesting		Totaal
<i>Ambulant</i>					
De Toegang Noordenveld	€	39.714,--	€	2.979,--	€ 42.693,--
Jeugdzorg Groningen					
Variant	Subsidie		Huisvesting		Totaal
<i>Preventief</i>					
Kindertelefoon	€	29.468,--	-		€ 29.468,--
Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen					
Variant	Subsidie		Huisvesting		Totaal
<i>Pleegzorg</i>					
Pleegzorg overig	€	12.696,--	€	1.655,--	€ 14.351,--
Stichting Minderjarigen Noord-Nederland					
Variant	Subsidie		Huisvesting		Totaal
<i>Bestuurlijke kosten</i>					
Belangenbehartiging	€	3.646,--	-		€ 3.646,--
Regionaal Patiënten Consumenten Platform					
Variant	Subsidie		Huisvesting		Totaal
<i>Bestuurlijke kosten</i>					
Bureau Klachtenonder- steuning Jeugdzorg	€	102.659,--	€	5.580,--	€ 108.239,--
Uitbreiding formatie cliëntenvertrouwens- persoon	-		-		-

Experimenten op het terrein van de Jeugdzorg in Drenthe			
Experiment	Financiering	Bedrag	
Jongereninformatiepunten	Activiteiten jeugdhulpverlening	€ 7.000,--	1 jaar
Opvoedinformatiepunten	Activiteiten jeugdhulpverlening	- 7.000,--	1 jaar
Verbrede Tieneropvang	Activiteiten jeugdhulpverlening	- 10.000,--	1 jaar
Ontwikkelkosten Internet	Activiteiten jeugdhulpverlening	- 50.000,--	2 jaar
Versterken onderwijs-netwerk	Doeluitkering Rijk	- 30.000,--	2 jaar
Onderwijsaanbod vmbo/-mbo Assen	Doeluitkering Rijk	- 15.000,--	2 jaar
Keten jeugdgezondheidszorg	Doeluitkering Rijk	- 50.000,--	2 jaar
Omgangshuis	Doeluitkering Rijk	- 50.000,--	2 jaar
Diagnostiek, oormerken via BJD	Doeluitkering Rijk	- 20.000,--	Structureel
Totaal experimenten		€ 239.000,--	

BIJLAGEN

1. Samenvattend verslag project De Ideeënfabriek

Drentse jongeren laten van zich horen

Voorwoord

Het project De Ideeënfabriek, Drentse jongeren laten van zich horen, is in de periode januari 2002 tot maart 2002 uitgevoerd. Aan dit project hebben in totaal zo'n 1200 kinderen en jongeren uit Drenthe enthousiast meegedaan.

Doel van het project was om de jeugd actief bij het provinciaal jeugdbeleid te betrekken. Dit gebeurde aan de hand van diverse activiteiten die op verschillende leeftijdsgroepen waren gericht. Voor de uitvoering van dit project heeft de provincie ruim € 70.000,-- beschikbaar gesteld. De organisatie was in handen van de provincie en STAMM.

De activiteiten hebben inzichten opgeleverd die de provincie onder meer heeft meegenomen in het Beleidskader jeugdzorg 2003-2006.

Drentse turfjes

De allerjongsten (5 tot 9 jaar) kwamen aan het woord in korte gesprekjes die door een professioneel filmer op video zijn vastgelegd. De gesprekjes vonden plaats aan de hand van thema's als "ik vind het thuis fijn, omdat..." of "ik ben gelukkig, omdat...".

In totaal zijn 130 kinderen geïnterviewd. Hiervan is een selectie gemaakt voor de eindversie. Hierin is al te gevoelige informatie niet opgenomen. De videoband geeft een mooi beeld van de uiteenlopende onderwerpen die kinderen van deze leeftijd bezighouden.

Verhaal zoekt einde

Kinderen van 10 tot 12 jaar konden deelnemen aan een verhalenwedstrijd door het begin van een verhaal af te maken. Via contactpersonen bij de jeugdagente, scholen en de bibliotheken is de verhalenwedstrijd breed bekendgemaakt. Dit heeft ertoe geleid dat meer dan 350 kinderen een verhaal hebben ingestuurd.

De meeste verhalen hadden betrekking op kindermishandeling en in mindere mate op pesten. Opvallend in de verhalen is hoe diep de loyaliteit van kinderen naar hun ouders zit. Verder kwam naar voren dat kinderen in geval van mishandeling behoefte hebben aan een vertrouwenspersoon bij wie ze hun verhaal kwijt kunnen en die advies kan geven. Op deze manier krijgen jeugdigen niet het gevoel dat zij hun ouders verraden.

Het winnende verhaal is gepubliceerd in een tijdschrift over kindermishandeling, uitgegeven door het NIZW.

Debatten

In totaal zijn drie debatten gehouden.

Het debat Op weg naar het Lagerhuis is een landelijke wedstrijd die jongeren wil betrekken bij politieke thema's. De organisatie is in handen van de VARA. Samen met de provincie is in Drenthe gekozen voor debatten rond een aantal stellingen. Deze hadden betrekking op onderwerpen als spijbelen, opvoedcursussen voor ouders, serieus nemen van jongeren door de politiek, verplicht melden van kindermishandeling. De doelgroep bestond voornamelijk uit goed opgeleide jongeren van 16 jaar en ouder.

Het Nationaal Jeugddebate is geen wedstrijd, maar wil jongeren de mogelijkheid geven hun mening te geven over allerlei maatschappelijke kwesties. Dit debat blijkt een vergelijkbare doelgroep aan te trekken. Ook hierin stonden bepaalde stellingen centraal, zoals over de openbaar vervoer-jaarkaart en jeugdhonken.

Om ook een jongere, minder hoog opgeleide doelgroep, te bereiken heeft de provincie zelf het debat "Jij weet het beter" voor 12 tot 15 jarigen georganiseerd.

Veel tijd is gestoken in de voorbereiding, waaronder een debattraining. Belangrijke thema's - door jongeren zelf bedacht - waren: Leerplicht, Kindermishandeling, Alcoholgebruik, Toegankelijkheid van jeugdzorg en Pesten. Het debat stond onder leiding van de heer H. Smit, toenmalig presentator van het Jeugdjournaal.

Statenspellen

De provincie Drenthe werkt vaker met statenspellen. Met dit spel kunnen scholieren van middelbare scholen, aan de hand van een bestaand statenstuk, de rol van statenlid spelen. Voor de Ideeënfabriek is een variant bedacht in de vorm van een statenstuk dat vernieuwende projectvoorstellen op het gebied van jeugdzorg bevatte. Voor de uitvoering van het uitverkoren project had de provincie een bedrag van ruim € 3.000,-- beschikbaar gesteld. Dit spel is vier keer gespeeld en leidde dus tot vier verschillende projecten. De jonge "statenleden" waren zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van hun project en de besteding van het geld. Niet alle projecten zijn tot daadwerkelijke uitvoering gekomen.

De projecten hadden als thema's: Kindermishandeling, Vertrouwenspersoon via internet, Pleegzorg voor jongeren van 14 jaar en ouder en Hulp op school.

Rhymes & Rhythm

Onder de titel Rhymes en Rhythm vond een popliedwedstrijd plaats voor jongeren van 12 tot 18 jaar. De achterliggende gedachte was om jongeren via muziek hun gevoelens over jong zijn te laten vertolken. De werving van jongeren is voor een deel via een professioneel bureau verlopen. Verder is hieraan veel publiciteit gegeven op middelbare scholen, JIP's, jeugdsozen en dergelijke. Uiteindelijk hebben tien deelnemers en groepen het podium bereikt.

In de popliederen speelden school, vriendschap en liefde een belangrijke rol.

Slotmanifestatie

De slotmanifestatie vond plaats op 13 maart 2002. Meer dan 500 kinderen en jongeren (al dan niet met leerkrachten, ouders, opa's en oma's) kwamen naar het provinciehuis om aan verschillende activiteiten deel te nemen. Een greep uit de activiteiten: vertoning van de videofilm

Drentse turfjes, pannenkoeken eten, workshop dans, verhalenverteller, breakdancers, rappers, optreden van deelnemers aan de popliederenwedstrijd en de vandalismebus.

Deze manifestatie vormde een feestelijke afsluiting van een bijzonder project.

Opbrengst

De Ideeënfabriek heeft de provincie veel geleerd.

In de eerste plaats heeft het project aangetoond dat het als overheid mogelijk is grote groepen jeugdigen te bereiken. Belangrijk daarbij is dat je kiest voor activiteiten en methodieken die passen bij de leefwereld van jeugdigen. Een belangrijke aanbeveling is dan ook om jeugdigen al vanaf het beginstadium bij de organisatie van een participatieproject als serieuze partners te betrekken.

Inhoudelijk heeft het project verschillende noties opgeleverd die de provincie in het jeugdzorg-beleid heeft verwerkt. Denk aan de toegankelijkheid en het imago van jeugdzorg, de behoefte aan vertrouwenspersonen, het belang van thuis en vrienden, de meerwaarde van internet.

Wat betreft de organisatie is duidelijk geworden dat zo'n project relatief veel tijd en geld kost.

Het is belangrijk dat bij een vervolgproject meer uitvoeringstaken worden uitbesteed. Ook moet meer aandacht uitgaan naar de voorbereiding en de nazorg van activiteiten. Het is daarom ook verstandig zo'n grootschalig project niet jaarlijks te houden, maar te zien als de start van een meerjarige beleidsperiode.

2. Afkortingenwijzer

AMA	alleenstaande minderjarige asielzoeker
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AMvB	Algemene maatregel van bestuur
AMW	algemeen maatschappelijk werk
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
BJD	Bureau Jeugdzorg Drenthe
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BKJ	Bureau Klachtenondersteuning Jeugdzorg
BSO+	buitenschoolse opvang
CVP	cliëntenvertrouwenspersoon
DScJID	Distributie- en Servicecentrum Jongereninformatie Drenthe
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GTC	Gedrags Trainings Centrum
gzz	geestelijke gezondheidszorg
HAH	Hulp aan Huis
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IOG	Interprovinciale Werkgroep Informatievoorziening
IPG	Intensieve Psychiatrische Gezinshulp
ITB	Individuele Traject Begeleiding
JIP	Jeugdinformatiepunt
JRD	Jongerenraad Drenthe
KJP	kinder- en jeugdpsychiatrie
LLPG	Laagfrequente Langdurige Pedagogische ondersteuning aan Gezinnen
LVG	licht verstandelijk gehandicapten
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MDT	Multi Disciplinair Team
MKD	medisch kleuterdagverblijf
NIZW	Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn
NVP	Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen
OIP	Opvoedinformatiepunt
OSI	Ontwikkeling Samenhangend Instrumentarium
OTS	ondertoezichtstelling
OVA	overheidsbijdrage arbeidskostenontwikkeling
POR	Pleegouderraad
RJC	Regionale jeugdzorgcentra
RPCP	Regionaal Patiënten Consumenten Platform
SMN	Stichting Minderjarigen Noord-Nederland
Spd-Drenthe	Sociaal Pedagogische Dienst Drenthe
VDG	Vereniging van Drentse Gemeenten
vmbo	voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
VTO	vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van
WOJD	Werkmaatschappij Ontwikkeling Jeugdzorg Drenthe
ZTO	Zorgtoewijzingsorgaan

it/coll.